

TAJNI ZAČIN

ČASOPIS ZA
NEGOVANJE
DUHOVNE KULTURE

PROLEĆNA PESMA

ĆUTANJE I GOVOR

UČITELJ I UČENIK

SAMO MALO BORBE

SMRT U TREZORU

RELIGIJA I DUHOVNOST

ZOV SRCA SVETA

PRIVID MATERIJALNOG BOGATSTVA

KO TO BEŠE DRAGAN BABIĆ

79. VEĆE TAJNOG ZAČINA:

BLISKI ISTOK - NAJSTARIJI SUKOB

SAVREMENOG SVETA

SVE ŠTO DIRNEŠ BIĆE TVOJE

POEZIJA TIŠINE

80. VEĆE TAJNOG ZAČINA

ŠTAZI - OPERACIJA "DEMONTAŽA"

LJUDSKA I BOŽANSKA SVEST

PLUTAJUĆE OSTRVO

BROJ 15

20
24

SADRŽAJ

- PROLEĆNA PESMA -

Desanka Maksimović

- ĆUTANJE I GOVOR -

Nebojša Nikolić

- UČITELJ I UČENIK -

Đuro Šušnjić

- SAMO MALO BORBE -

Autor nepoznat

- SMRT U TREZORU -

Momo Cvijović

- RELIGIJA I DUHOVNOST -

Roberto Rubio-Fabián

- ZOV SRCA SVETA -

Siniša Košutić

- PRIVID MATERIJALNOG BOGATSTVA -

Autor nepoznat

- KO TO BEŠE DRAGAN BABIĆ -

Jevđenije Đokić

- 79. VEČE TAJNOG ZAČINA -

**"BLISKI ISTOK - NAJSTARIJI SUKOB
SAVREMENOG SVETA"**

Boško Jakšić

- SVE ŠTO DIRNEŠ BIĆE TVOJE -

Autor nepoznat

- POEZIJA TIŠINE -

Milan Dujmović

- 80. VEČE TAJNOG ZAČINA -

"ŠTAZI - OPERACIJA DEMONTAŽA"

Draško Vujović

- LJUDSKA I BOŽANSKA SVEST -

Sri Chinmoy

- PLUTAJUĆE OSTRVO -

Dragan Đurić

Poštovani čitaoci, došlo je proleće. Vreme najlepših boja je pred nama, vreme radosti i obnavljanja života. Uživajmo u toj obnovi, ali ne samo u njoj, već i u radu na poboljšanju svega onoga čime nismo zadovoljni, što znamo da može i mora biti bolje.

U hrišćanskim svetim spisima Isus je *Zlatno pravilo* opisao vlastitim rečima, a ta praktična mudrost izražava se u raznim oblicima u svim vodećim svetskim religijama. Slične misli o ponašanju nalazimo i u hinduizmu, budizmu, islamu, konfučijanizmu, judaizmu, taoizmu, u persijskoj literaturi i u delima Aristotela, Platona, Seneke, kao i ostalih velikih filozofa i učitelja. U jevrejskoj literaturi Zlatno pravilo glasi: "Što ti je mrsko, ne čini nikome."

Zaista, bez obzira ko se na kojoj poziciji u društvu nalazi, za sve je važno da poštuju Zlatno pravilo. Jer, poštujući isto i unapređujući sebe i okolinu, možemo očekivati nagradu. Isto tako postoji i kazna za one koji Zlatno pravilo ne poštuju. Tako dolazimo u situaciju da zaključujemo da smo sami uzročnici raja ili pakla koji nosimo u sebi. Seme koje posejemo mora uroditi plodom, a ..... kako sejemo tako ćemo i požneti.

Jedan naš prijatelj (prepoznaće se on već) je pobornik ideje da u osnovne škole treba uvesti predmet NARODNE POSLOVICE SVIH ZEMALJA, SA RAZUMEVANJEM. Ovim putem dajemo podršku toj ideji. Zlatno pravilo kroz sebe prožima poslovice: "Ne čini drugom ono što ne bi voleo da se tebi čini", "Kako seješ tako ćeš i žnjeti" - koje se čine univerzalnim. Poštujući njih vodimo ispravan život.

Poradimo na poboljšanju svih okolnosti koje bi nam mogle doneti više srećnih trenutaka. Dakle, recimo da je vreme preporoda pred nama. Da li smo spremni za tako nešto?

Dragi prijatelji, trebamo naći sreću u radu na poboljšanju uslova života. Neka i ne uspemo do kraja u tome, sreća svakako jeste u takvom putovanju i pomaganju jednih drugima. Nemojmo nikada izgubiti saosećanje jednih prema drugima. Ljubav je Bog. Ljubav je pokretač. Ljubav je i cilj i sredstvo. Ljubav je sve...

Puno Vas vole i žele Vam lepe prolećne i letnje dane,

Branislav Denis Božović i Dragan Đurić

Desanka Maksimović

PROLEĆNA PESMA

Osećam večeras, dok posmatram laste
I pupoljke rane,
Kako srce moje polagano raste,
Ko vidik u lepe nasmejane dane;

Kako s mladim biljem postaje sve veće
I lako ko krilo,
I kako mu celo jedno nebo sreće
I pakao bola ne bi dosta bilo;

Kako čezne za svim što bi život mogo
Lepog da mu dade,
I da mu ničega ne bi bilo mnogo:
Tako su velike čežnje mu i nade.

Osećam da dosad sve je bilo šala
Moga srca vrela,
Da još nikom nisam svoju ljubav dala
Koliku bih mogla i koliku htela;

Da u meni cela nežna plima
Reči nerečeni;
Da bih srce mogla poklanjati svima,
I da opet mnogo ostane ga meni.

Nebojša Nikolić

ĆUTANJE I GOVOR

(iz knjige KABALA I SLOBODNO ZIDARSTVO)

Svaki Mason kreće na put ka Svetlosti učenjem veštine ćutanja. Od antičkih misterija do današnjih dana svi inicijacijski sistemi zahtevaju od neofita da položi zakletvu kojom se obavezuju na čuvanje tajne o naučenom. Međutim, ispod ovog površinskog sloja leže mnogo dublja misterijska i ezoterijska značenja.

Koje su tajne Slobodnog zidarstva u 21. veku? Vreme interneta i informacionih tehnologija je dovelo do neverovatnih razmena podataka i informacija tako da praktično više ne postoji ništa o Masoneriji do čega ne može da se dođe sa nekoliko klikova na kompjuteru. Međutim, saznanje o nečemu i shvatanje i usvajanje predočenog su potpuno različite stvari. Veštine se ne mogu savladati samom spoznajom o njihovom postojanju već zahtevaju mukotrpan i požrtvovan rad. Upravo je takav slučaj i sa ćutanjem. Često se pitamo zašto je od svih vrlina i mudrosti, kao što su smernost, poštenje, hrabrost, ljubav, altruizam, baš ćutanje izabrano kao prva stvar koju treba savladati u brušenju sirovog kamena. Šta se krije ispod ovoga?

Kabala daje najdublje odgovore o ovoj mudrosti, skidajući veo po veo, sve do same suštine. Milenijumima je sama Kabala bila najzatvoreniji i najtajniji sistem, prenošen isključivo usmenim putem i to samo nekolicini odabranih u svakoj generaciji. Ako neko zna razloge ćutanja i tajnosti koje je vekovima primenjivano uspešno u praksi, to su sigurno kabalisti. U Talmudu, centralnom tekstu rabinskog judaizma, kaže se da je svrha života savladati ćutanje i postati tih kao nem čovek. Najmudriji od svih ljudi i veliki kabalista kralj Solomon se intenzivno bavio proučavanjem i objašnjenjem ćutanja. On je rekao da i budala ćuteći može da izgleda kao mudrac.

GOVOR

Početak kabalističke analize je u shvatanju govora. Da bi znali zašto je bitno da savladamo ćutanje, moramo proniknuti u tajne govora. Kosmička snaga govora se najbolje shvata podsećanjem da je svet po Bibliji stvoren pomoću deset Božjih izjava. Pre njih nije postojalo ništa sem beskonačnog i nediferenciranog Božanskog Ništavila, kako Kabala objašnjava Boga kao stvaralački princip. Onda se pojavila Božja Volja za stvaranjem sveta koje je materijalizovano kroz govor... "I Bog reče neka bude svetlo. I bi svetlo..." I tako deset puta. Znači iza celokupnog kosmičkog stvaranja stoji kreativna energija govora.

Kabala stvaranje sveta ne doživljava kao proces koji se desio i završio u jednom aktu. On i dalje traje iz trenutka u trenutak, kreativna energija Boga stalno iznova stvara svet. Ako bi Bog „zaćutao“ samo za trenutak, svet bi nestao. Kako je čovek jedino biće koje je partner Boga u tom stvaranju, sa ulogom pročišćenja i usavršavanja svoje Duše, jedino je njemu Bog dodelio to fantastično kreativno oruđe, moć govora. Svaka reč koju ljudi izgovore nosi u sebi ogromnu stvaralačku energiju, ekvivalentnu kosmičkoj sili koja je stvorila svet.

Poznajući do detalja sve ove procese, kabalisti veliku pažnju posvećuju govoru i ćutanju. Analizirali su i objasnili svaki segment, od početka do same suštine. Najpovršniji sloj je razumevanje značaja samih usta. Usta su po Kabali jedan potpuno zaseban duhovni entitet i ona im pridaje veliki značaj, kako fizički tako i spiritualno. To je organ koji omogućava život,

pomoću njega se unosi hrana, pomoću njega se diše. Da nema usta, ne bi bilo ni tela, Duša ne bi mogla da postoji bez njih u fizičkom svetu. Ustima i rečima se stvaraju i uništavaju stvari i čitavi svetovi oko nas. Većina haosa i negativnosti koje imamo u životu nastaju zbog onoga što radimo ili ne radimo ustima.

Ivo Andrić, srpski nobelovac i Mason je rekao: „Svi bismo mi, i ljudi i žene, morali više da pazimo šta govorimo, jer se nikada ne zna dokle i sa kakvim posledicama može da živi svaka naša reč u drugom čoveku.“

GOVOR I DRVO ŽIVOTA

Sve što izgovorimo predstavlja određenu energiju, kako kabalisti kažu, svaka naša misao, reč i radnja kreira anđele. Usta proizvode tri vrste energije koje potiču iz različitih nivoa viših svetova. To su dah, zvuk i reči. Dah potiče iz najviših duhovnih nivoa, iz sfere Bina, ili sefire Razumevanja. To je treća sefira po redu i predstavlja izvor celokupne energije materijalnog sveta, od kretanja planeta u svemiru do lupanja srca. Kad god osećamo ljubav, zadovoljstvo, ispunjenost, osećaj da smo nešto postigli, to je energija koja potiče iz Bina. Odavde vodi poreklo naša Duša, Bina je znači energija Duše. Zanimljivo je da zbog ovoga kabalisti smatraju poljubac razmenom daha ili razmenu energija Duše, pa zbog toga on ima veću važnost nego seksualni odnos koji je čist fizički čin.

Dah se pretvara u zvuk, koji je povezan sa sledećih šest sefira koje se zajedničkim imenom nazivaju Zer Anpin. Ovaj nivo je naš viši svet, s njim težimo da se povežemo. Kako zvuk nije čist kao dah, ni tako jasan kao reči, on je nešto između fizičkog sveta i sefire Bina.

Energetski lanac se završava u našem materijalnom svetu gde se dah, preko zvuka u sefiri Malhut, sefiri Kraljevstva, materijalnog sveta, pretvara u reči. Znači, reči su najniži nivo manifestacije energije Duše. One nisu samo obična zvučna frekvencija, već materijalizacija vrlo visokih duhovnih nivoa u fizičkom svetu, čineći završni deo neprekinutog lanca.

Sušтина je da imamo SVEST o tome da reči nisu samo obične zvučne vibracije koje stvaramo, već sadrže u sebi Božansku energiju iz najviših nivoa. Ona služi za napajanje drugih ljudi pozitivnom energijom ili se vraća višim duhovnim nivoima ako je ispravno upotrebljena. Ljudi osećaju povezanost reči sa njihovim energetskim nivoom, a manje slušaju najobičnije značenje.

Besmislena upotreba govora ima potpuni kontra efekat. Ona hrani negativni deo Stvarnosti koja ima za cilj blokiranje spiritualnog napretka. Zbog toga je potrebno biti veoma pažljiv prilikom govora kako ne bismo napajali energijom onaj deo nas koji je povezan sa Egom, našim najvećim neprijateljem.

Kabala prilikom nastanka reči analizira još jedan nivo. Tokom govora, jezik dodiruje nepce i na taj način se formiraju određeni glasovi. Jezik predstavlja u ustima najniži duhovni nivo, sefiru Malhut, koja prilikom govora dolazi u kontakt sa višim sefirotima, a taj kontakt kabalisti poistovećuju sa seksualnim odnosom, koji kao rezultat ima stvaranje potomstva,

u ovom slučaju reči. Kabala se detaljno bavi analizom seksualnih odnosa na različitim nivoima i na različite načine. Oni se uvek povezuju sa višim svetovima i proučava se njihov značaj u svakom aspektu stvarnosti, kako fizičke tako i najvišem nivou, Božanskom. Tako se pristupa i odnosu koji nastaje pri formiranju reči iz glasa. Kao što se deca ne prave neplanski, slučajno i nehajno, tako ni reči ne smeju da se izgovaraju bez prethodnog promišljanja i pažnje. Posledice se protežu visoko u duhovni svet.

Đuro Šušnjić

UČITELJ I UČENIK

„Učitelji nam mogu biti samo oni sa kojima smo unapred u srodstvu.“

K. Kemenj

Čovek bi trebalo da govori samo onda kad je ono što govori značajnije od onoga što prećuti. Kada smo uhvaćeni između za i protiv, nismo ni svesni koliko je naš duh na gubitku, jer sve druge mogućnosti mišljenja, verovanja i delanja, između ove dve krajnosti, ostaju zapuštene i napuštene. U svakom obrazovnom sistemu te dve krajnosti mogu se lako uočiti: to su učitelj i učenik.

Danski filozof Seren Kjerkegor je negde zapisao: „Biti učitelj, to ne znači seći kao na panju tvrdnjama, ni davati lekcije da se nauče; biti učitelj, to znači zaista biti učenik. Učenje počinje kada ti – učitelju, učiš od učenika, kad se ti smestiš u ono što je on razumeo.“

„Razgovor, to golemo, to jedino zadovoljstvo za neko produhovljeno biće“
(Šarl Bodler).

Pravi učitelj, duhovno sunce, ne ume da govori o stvarima koje nije sam duboko doživeo, proživeo i preživeo. Zato u svakoj reči i misli učenik treba da prepozna svoga učitelja.

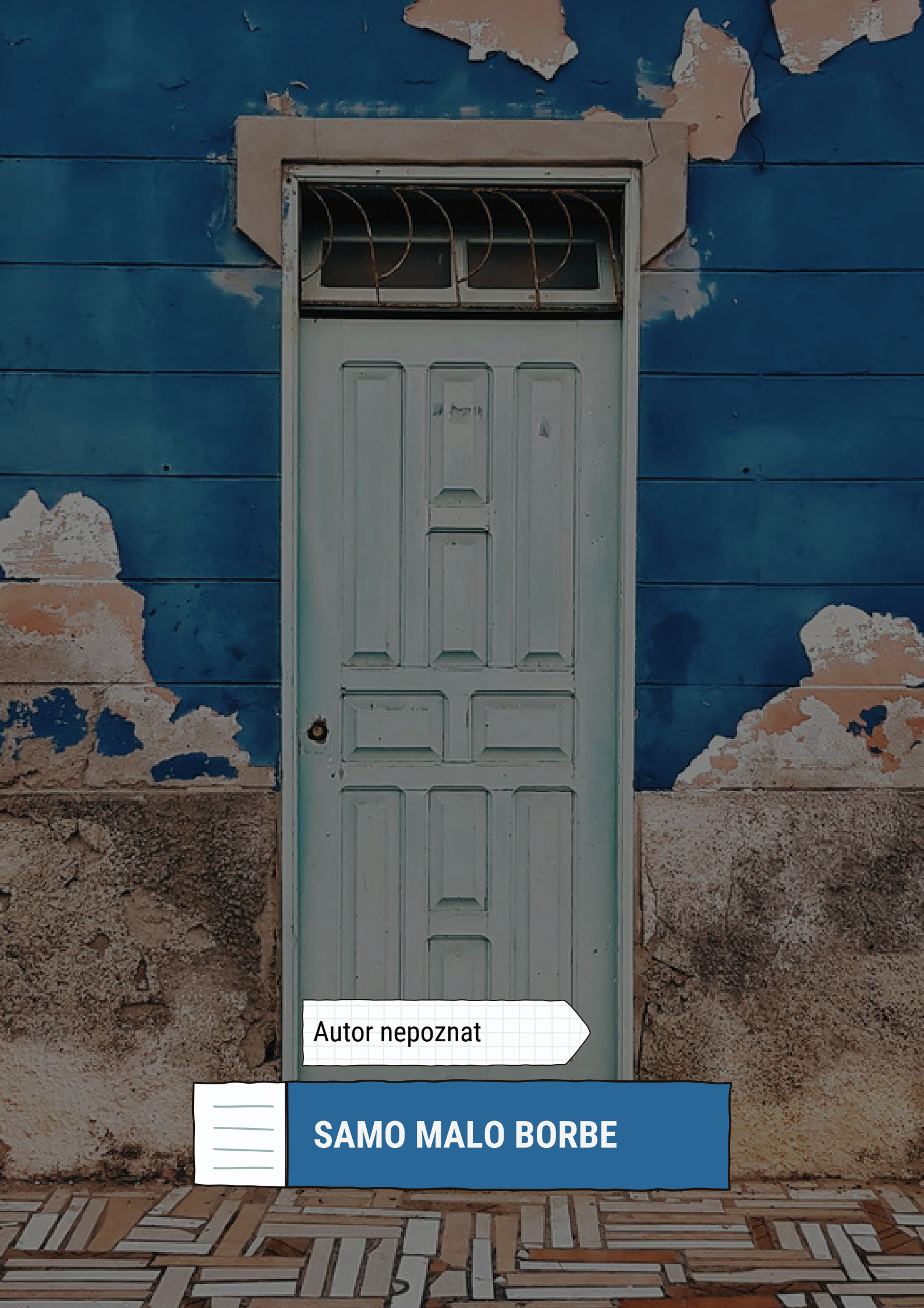

Đuro Šušnjić

Koliko je poznato, u starogrčkom jeziku nije bilo dve reči za učitelj–učenik, nego samo jedna, zato što učitelj uči učenike i uči od učenika. Ovo sam proverio i potvrdio na vlastitom iskustvu. Od svojih učenika tokom pola veka, ja sam puno naučio, toliko da sam to i javno priznao, posvetivši im knjigu **Znati i verovati**. Na ulaznim vratima te knjige stoji: „*Studentima koje sam učio i od kojih sam učio.*“ Oni su me, koliko svojim pitanjima, toliko i svojim odgovorima, podsticali da o nekom problemu razmislim i sa drugoga i drugačijeg stanovišta, usmeravali me da mislim u pravcu u kome pre toga nikada nisam mislio i dolazio do zaključaka do kojih bez njih nikad ne bih došao. To je bila istinska škola dijaloga i tolerancije iz koje smo svi izlazili nekako blistaviji i čistiji – neku katarzu ili duhovno pročišćenje i olakšanje svako je osetio, jer smo nešto novo naučili ili bar nešto staro osporili. Učionica je bila mislonica. To ja zovem uzajamna nastava!

.....

Autor nepoznat

SAMO MALO BORBE

Malo borbe je sve što je potrebno. Samo tako ćemo se obogatiti kroz oluju, munje, grmljavinu – kao i kroz radost i sreću.

* * *

Ovo je stara veoma stara priča, jer je Bog, u to vreme, još živeo na zemlji.

Jednog dana dođe čovek, stari seljak, Bogu i reče:

- Slušaj, ti si možda Bog i možda si stvorio svet, ali moram da ti kažem jedno: ti nisi farmer, i ne znaš osnove poljoprivrede. Mogu te malo poučiti. – samouvereno i pomalo nadmeno će seljak.

- Šta predlažeš? – Bog se napravi radoznanim.

- Daj mi jednu godinu i pusti da se sve desi kako ja želim, pa da vidimo šta će biti! Sigurno neće više biti siromaštva...

Bog se složi i dade seljaku jednu godinu: da se sve događa po njegovoj volji.

Naravno da je seljak tražio najbolje, jer je i mislio samo na najbolje: bez oluje, bez grmljavine, ništa opasno za usev. Seljak je dobio sve što mu je trebalo, sve povoljno, i bio je srećan. Pšenica je porasla veoma visoko! Ako je želeo sunce, bilo je sunca; kada je poželeo kišu, padala je kiša, i to onoliko koliko je on želeo. Te godine sve je bilo proračunato, sve je bilo matematički tačno. A pšenica je bila tako visoka..., uživao je gledajući je!

I tako, ponovo dođe seljak Bogu i reče:

- Gledaj, ovoga puta žetva će biti takva da i ako ljudi ne rade 10 godina, biće dovoljno hrane.

Međutim, kada je usev požnjeven, u pšenici nije bilo zrna...

Seljak je bio neopisivo iznenađen. Upita Boga:

- Zašto se tako dogodilo? Zar sam nešto pogrešno uradio?

Bog tada reče:

- To je zato što nije bilo problema, nije bilo trvenja, jer si eliminisao sve loše stvari, tvoja pšenica je ostala prazna. Mala borba bi bila taman. Potrebne su oluje, potrebne su grmljavine i munje. To bi probudilo dušu žita...

***

Za nauk: Ova priča ima veliko značenje. Ako smo samo srećni, i srećni, i srećni,.. sreća gubi smisao. Kao da neko piše belom kredom po belom zidu: niko ne može da pročita šta je napisano. Noć je neophodna, baš kao i dan. A dani očaja jednako su važni, kao i dani radosti. To je ono što se zove svesnost. I polako, postepeno, kada primetimo ritam života, osetimo ritam dvojnosti, ritam suprotnosti, prestaćemo da pitamo. Saznaćemo tajnu! Živimo u ovoj misteriji, i jednog dana ćemo biti iznenađeni – kakav je veliki blagoslov – život! Koliko postojanja..., bića će se u svakom trenutku preliti preko nas! Čak i očaj, tuga će se očistiti. Nije da tuga neće doći, hoće, ali neće nam više biti neprijatelj. Sprijateljicemo se sa njom, jer ćemo videti njenu korist. Možemo videti njenu lepotu, možemo razumeti...

Momo Cvijović

SMRT U TREZORU

Prvi deo

"Kao što uopšte ne možemo misliti prostorne predmete izvan prostora, tako ne možemo misliti nijedan predmet izvan mogućnosti njegove povezanosti s drugima."

Vitgenštajn, 2.0121

Na pitanje zaposlenih: kad bi u slučaju opasnosti bilo moguće spasiti samo jedan predmet, koji bi to bio? Odgovor direktora Luvra bio je jednostavan: uzmite prvi na koji naiđete. Nemaju, nažalost, svi muzeji u pogledu vrednosti onoga što čuvaju, sreću Luvra. Fondovi Muzeja Jugoslavije su posebno „sumnjivi“. Sastoje se, sa jedne strane, od izuzetno vrednih predmeta (u istorijskom, umetničkom i materijalnom pogledu), ali se isto tako dobar deo njih može svrstati u kategoriju „običnih“ i trivijalnih, materijalno bezvrednih predmeta serijske proizvodnje za svakodnevnu upotrebu. Time, naravno, ne umanjujemo značaj ovih drugih, oni su itekako dragocen materijal. Iako prividno beznačajni, često mnogo bolje, za razliku od velikih dela, dublje i prisnije svedoče o događajima, pričama i najrazličitijim temama kojima se bave muzeji istorijskog tipa.

Kada su 1996. godine odlukom Savezne vlade istovremeno ukinute dve centralne jugoslovenske muzejske institucije, Memorijalni centar Josip Broz Tito i Muzej revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije, činilo se da je njihove nalogodavce u tom trenutku više rukovodio obračun s prošlošću, nego velika očekivanja u pogledu budućnosti Muzeja istorije Jugoslavije, koji je formiran iste godine spajanjem delova dve ustanove. Jedna od čaršijskih priča kaže da je formiranje MIJ bila samo maska, a da je prava namera bila da se sačuvaju muzejski fondovi ukinutih muzeja, koji su svojim nazivima, u to vreme, bili nepoželjni i iritirali veći deo javnosti. Bilo kako bilo, taj događaj označava početak devastacije ove nekada najposećenije muzejske ustanove u zemlji, budući da su, istom odlukom Vlade SRJ, od nje oduzeti najvažniji muzejski objekti, kao i dve trećine parkovskog prostora. Da apsurd bude veći, oduzeti prostor sa svim sadržajima predat je na korišćenje novoizabranom predsedniku Savezne republike Jugoslavije, Slobodanu Miloševiću, koji se 1997. godine sa porodicom useljava u rezidenciju Josipa Broza, pri čemu se ceo prostor fizički ograđuje od dela koji je pripao Muzeju istorije Jugoslavije, zidom visokim preko dva metra.

Za našu priču poseban značaj ima jedan od oduzetih objekata, danas poznat kao Vila Mir. Sagrađena samo nekoliko meseci pre Titove smrti i enterijerski opremljena kao rezidencijalni objekat, zgrada nikada nije korišćena za svrhu kojoj je namenjena.

Tokom trideset godina zgrada je više puta menjala naziv, namenu i vlasnika, odnosno korisnika. 1982. godine, adaptirana je u muzejski objekat u kome su bile izložene kolekcije najvažnijih, najvrednijih i najreprezentativnijih umetničko-istorijskih dela po zbirka, usled čega je i dobila naziv Spomen zbirka i kao takva bila otvorena za posetioce u periodu od 1984 - 1996. godine. Nakon zatvaranja tog muzejskog zdanja svi eksponati sa stalne postavke smeštaju se u njene podzemne prostorije, u trezor, čija će sudbina, kao metafora

celokupnih fondova nekadašnje institucije, godinama izazivati ogromnu pažnju javnosti. Od tog trenutka započinje više mora nego rad Muzeja. Ne samo što muzejski fondovi, koji su mu Uredbom o osnivanju pripadali, Muzeju nisu bili dostupni, već je, usled nedostatka smeštajnih kapaciteta i odgovarajućih depoa, MIJ bio prinuđen da smesti, odnosno dislocira svoje bogate fondove na razne, uglavnom neuslovne lokacije.

Posle NATO bombardovanja rezidencije, 1999. godine, Slobodan Milošević se sa porodicom preseljava u taj objekat, od tada u javnosti poznat kao Vila Mir, gde je i uhapšen u noći između 31. marta i 1. aprila 2001. godine.

Otkriće Gojine grafike "Muchachos al avio" ("Drugari na pripremama"), u kuhinjskom prostoru ove zgrade, 2008. godine, ponovo je izazvalo pažnju domaćih i stranih medija.

Skoro čitavu deceniju nad trezorom se, za razliku od drugih prostora gde je propadanje muzejskih fondova bilo grublje i očiglednije, sprovodila „suptilna“ devastacija – pod izgovorom da iznad njega stanuje predsednik države, nije bio dostupan ni stručnjacima Muzeja. Predmeti u njemu bili su nedostupni čak i za najosnovnije održavanje i muzeološku obradu, da ne pominjemo mogućnost njihovog korišćenja i izlaganja.

Tek 2003. godine dobili smo dozvolu da uđemo u trezor. Taj ponovni susret bio je razočaravajući. Na kratko smo bili u nedoumici. Ipak, utisak zapuštenosti i predmeti razbacani po prostorijama samo su nas podsetili na vreme kad smo, usred posla, silom izbačeni iz objekta. Ohrabrio nas je pogled na statu u boga Ozirisa; mesecima već, za potrebe naučnoistraživačkog projekta Ministarstva za nauku, tehnologiju i razvoj Republike Srbije, dr. Branislav Anđelković, arheolog, čeka da uradi potrebne analize na statui. I ne samo on! U nekim drugim predmetima takođe prepoznavamo, osećamo i „čujemo“ one koji su ih potraživali. Taj osećaj će nam kasnije, istoričarki umetnosti Ani Panić i meni, poslužiti za koncept izložbe, kao svojevrsni lajtmotiv u prikazu razmera devastacije fondova i prostora nekadašnjeg muzeja. Istraživanje je bilo uzbudljivo a rezultati iznenađujući. Učinilo nam se da će najbolji apologeti vrednosti biti oni koji su te predmete za određene potrebe tražili, a koje su zbog nedostupnosti dugo čekali.

Dušan Makavejev, režiser, Ivan Ivanji, pisac, Goran Marković, režiser, Bogdan Bogdanović, arhitekta i gradonačelnik Beograda, Nenad Radić, profesor, Suzana Milovanović, kustos Muzeja Vojvodine, Slobodan Drča, kustos Narodnog muzeja u Nišu, Ambasada Kraljevine Norveške, dr. Branislav Anđelković, profesor FF u Beogradu, Pavle Popović, kustos Muzeja Srema, Skupština opštine Novo mesto i Goran Pavičić, predavač Beogradskog planetarijuma, svojim izbudljivim pričama o razlozima interesovanja, iznova nam potvrđuju da je predmet, još od onog prvog, pogledima posetilaca izloženog eksponata, duša i srce svakog muzeja.

DVOBOJ

Za Staljinov poklon Titu 1945. godine, skulpturu od keramike Dvoboj, izrađenu u čuvenoj petrogradskoj radionici, veliko interesovanje pokazao je slavni režiser Dušan Makavejev. Impresioniran simbolikom samog predmeta, ali isto tako i njegovim metaforičnim značenjem, Makavejev se seća i vremena kada je njegov prijatelj Vladeta Petrić - Šepa, prvi direktor Muzeja „25. maj“, i pored poznatog sukoba Tito - Staljin, našao hrabrosti i, pre svega, način da eksponat izloži u centralnoj vitrini Muzeja. Naime, Šepa je Makavejevu, koji je, prema sopstvenim rečima, četiri decenije tragao za predmetom koji poseduje poseban muzeološki značaj, otkrio tajnu: legenda koja prati ovaj vredan eksponat ispisana je tako sitnim slovima da se jedva mogla pročitati.

Keramika

Visina: 48 cm

Autor: majstor Orlov

Radionica iz Lenjingrada
osnovana 1744. godine,
SSSR

Period: posle 1917.

Darodavac: Josif

Visarionovič Staljin, 1945.g.

Kaminsku skulpturu od majolike Staljin je poklonio Titu „za zasluge u Drugom svetskom ratu“, već 1945. godine. Ona najverovatnije potiče iz perioda posle Oktobarske revolucije kada je tema o Aleksandru Nevskom, borcu za slobodu Rusije, bila vrlo popularna. Za razliku od zlatne komandantske sablje, koju je godinu dana ranije Staljin poklonio Titu sa istom posvetom, skulptura „Dvoboj (Bitka na Čudskom jezeru 1242. godine između Rusa i Tevtonaca)“, urađena u poznatoj carskoj radionici iz Sankt Peterburga, šalje višeznačne poruke. Ovaj prikaz slavnog Aleksandra Nevskog koji sekirom ubija tevtonskog viteza, reditelj Dušan Makavejev protumačio je kao jasnu Staljinovu poruku Titu: “Ovako ćeš i ti proći kod mene.”

Do sukoba je došlo već 1948. godine kada je Tito odbio sve Staljinove napade na rad Komunističke partije Jugoslavije. Ovaj razlaz u komunističkom bloku izazvao je sukobe i među jugoslovenskim komunistima, što je za posledicu imalo nekoliko hiljada političkih zatvorenika i stradalih, naročito u zloglasnom zatvoru na Golom otoku.

U jesen 1952. godine, Jugoslavija i SSSR bile su na ivici da započnu rat. Staljin je imao plan napada pod šifrovanim imenom „Operacija Jugoslavija“. Jedinice Sovjetske armije su na granici s Bugarskom vršile i manevre. Sve jedinice Jugoslovenske armije su bile u pripravnosti. U poslednjem trenutku došlo je do smirivanja napetosti. Ovo je bilo jedno od najvećih iskušenja na koje je Staljin stavio Tita.

STALJINOVA SABLJA

Zlatna komandantska sablja
SSSR

Darodavac: Josif Visarionovič Staljin za zasluge u borbi protiv fašizma, Moskva septembra 1944.

Dužina sečiva 69 cm

Dužina drške 12 cm

Dužina korica 70,5 cm

Ivan Ivanji, književnik, diplomata i Titov prevodilac za nemački jezik, svojim romanom Staljinova sablja, 2008. godine, je podigao buru u medijima i ponovo pokrenuo pitanja sudbine fondova, krađe i nestanka vrednih predmeta u Muzeju istorije Jugoslavije.

Najslavniji eksponat je sablja koju je 1944. Staljin lično poklonio Titu za zasluge u borbi protiv fašizma. Balčak joj je ukrašen naročito velikim dijamantima, rubinima i drugim dragim kamenjem, divi se sablji u romanu Ivan Ivanji, dok na izložbi govori o razočarenju koje je doživeo kada je ugledao autentični predmet.

Ivan Ivanji

MARŠALSKI ZNAK

Režiser Goran Marković govorio je o važnosti autentičnih predmeta za snimanje filma, obzirom da kvalitet dekora i rekvizita utiče na kvalitet glume. Doživeo je silno iznenađenje kada je iz Memorijalnog centra „Josip Broz Tito“ dobio originalan Maršalski znak za potrebe filma Tito i ja, budući da se nije nadao čak ni dozvoli da napravi maketu. Autor tog jedinstvenog predmeta od zlata, ukrašenog mnogobrojnim dijamantima i rubinima, koji je nosio samo Maršal Jugoslavije, bio je 1946. godine Antun Augustinčić.

Mladi službenik Muzeja, Nebojša Sablijić, imao je tokom snimanja težak zadatak. Bez ikakvih specijalnih sredstava trebalo je da obezbedi izuzetno vredan i privlačan predmet od eventualne krađe. Najveći problem predstavljalo mu je snimanje masovne scene predaje štafete na stadionu JNA, jer tada nije mogao Maršalskom znaku biti dovoljno blizu. Ali se snašao i sakrio iza niskog grma, desno u kadru.

Autor: Antun Augustinčić

Materijal: zlato Au 585%, zlato Au 750%, srebro Ag 800%, platina Pt 950%

Brilijanti, rubini

Težina: 201.8 gr

Ustanovljen 1946.

U centralnom medaljonu nalazi se grb Jugoslavije ovičen lovorovim vencem. Oko njega, u dva koncentrična prstena, izvedena je bogata reljefna predstava rata, revolucije i socijalističke izgradnje. Kružni znak završava se velikim brojem brilijanata i rubina.

LIBURNSKI MAČ

Bogdan Bogdanović, arhitekta i gradonačelnik Beograda od 1982-1986. godine prilikom obilaska Spomen zbirke, pred jednim eksponatom arheološke zbirke zastao je fasciniran. Bio je zadivljen i dečački obradovan činjenicom da je neki Ilir, 27 vekova pre njega, na dršci mača uradio volute kakve i on stvara na svojim spomenicima. Već sutradan je poslao fotografa da mu snimi mač. Mnogo godina kasnije u njegovoj dokumentaciji, pripremajući je za izložbu Bogdan Bogdanović Der Verdammte Baumeister (Architekturzentrum Wien, 5. mart – 2. jun 2009.), kustosi su pronašli fotografije ovog eksponata.

Liburni, ilirsko pleme, koje je naseljavalo jadransku obalu od reke Krke na sever, bilo je dominantno u prvom milenijumu pre nove ere, ali je njihova moć kasnije opala.

Bronza (replika)

Dužina sečiva 47,7 cm

Dužina drške 12,3 cm

Nalazište: Nin, grobni nalaz, grob br. 90

VIII vek p.n.e

Darodavac: grad Zadar, 25. maj 1953.

U IV veku pre n.e. Liburni su, iskoristivši neprilike koje su njihovi susedi Japodi imali zbog upada Kelta, proširili svoju teritoriju, zauzevši celi obalski pojas sve do Raše u Istri, kao i ostrva, uključujući i Kvarnerska.

Kao ofanzivno oružje Iliri su mačeve poznavali još od najstarijih vremena. Mnoštvo različitih tipova pokazuje da su ih Iliri često uvozili iz susednih krajeva, ali i da su ih u nekim krajevima sami proizvodili i razvijali tipove karakteristične za pojedine krajeve u kojima su nastali. Kao i drugo oružje, i mačevi se najčešće nalaze u grobovima ratnika. Mač u grobu poginulog ili umrlog ratnika ne služi više pokojniku onako kao što je služio dok je bio živ, pa je verovatno u vezi sa tim običaj da se mač pre nego što se stavi u grob lomi na komade, odnosno da se nekoliko puta savija, kao što to rade u mlađe gvozdeno doba Kelti.

Grad Zadar je, kako se to u popratnom pismu Josipu Brozu Titu kaže, povodom njegovog 61. rođendana, poklonio „ovaj primerak oružja Liburna, neustrašivih branitelja naših obala“, 1953. godine.

MANDALA

Godinama je istoričar umetnosti Nenad Radić opsednut jednim predmetom krajnje neuobičajenim za ove prostore – mandalom – čije se „prirodno“ okruženje nalazi u hindu-budističkom kulturnom krugu. Mandala, doslovno krug, je istovremeno sažetak kosmičkog objavljenja, slika sveta i prikaz i aktuelizacija božanskih sila. U zbirkama Muzeja istorije

Jugoslavije nalaze se dve mandale koje su na poklon Titu stigle iz dalekog Nepala 1974. godine. O njima i izložbi eksponata sa Dalekog istoka, koja se nažalost nikada nije realizovala, govorio je Nenad Radić.

Nepal, XX vek

Legura metala, opal, sedef, staklo

sign. Nepal handicraft palace

Prečnik 53 cm

Darodavac: Predsednik Vlade Nepala Nagendra Prasad Rijal, Beograd, 6. decembra 1974.

Mandala je sveti kosmički dijagram hindu-budističkog sveta Azije, model savršenog sveta, simbol univerzuma, tačka koja sadrži suštinu. Ova naslikana ili trodimenzionalna predstava svetog prostora ispunjena figurama i objektima je danas među najrasprostranjenijim budističkim ikonama na svetu. U budističkoj tradiciji, mandale su objekti meditacije sa specifičnom svrhom: da transformišu percepciju posmatrača u pravu percepciju prirode Bude koja prožima sve fenomene. Suštinski, predstvaljaju manifestaciju određenog božanstva u kosmosu, dok ostale figure igraju mnogo uloga tokom obreda, funkcionišu kao posebna božanstva, kao manifestacija moći centralnog božanstva, kao fokus vizualizacije i meditacije, i kao putokaz za duhovni proces. Mandala zahteva aktivan odnos sledbenika, što podrazumeva konstantan dijalog između božanstva u srca mandale i vernika koji se kreće metaforički od periferije ka jezgru, identifikujući se sa centralnim božanstvom, i bližeći se cilju dostizanja prosvetljenja.

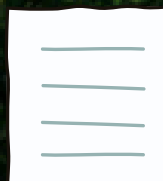
Zapadna kultura je upoznata sa mandalama uglavnom posredstvom Karla Junga koji smatra da mandale, kao psihološki fenomen, nastaju spontano, u snovima, u određenim konfliktnim stanjima i slučajevima šizofrenije. Čineći arhetipsku formu kvadrature kruga, ove nesvesno nastale individualne mandale svojim redom kompenzuju unutrašnji nered i konfuziju psihičkog stanja obolelog kao vid samoizlečenja.

Nastaviće se...

Roberto Rubio - Fabián

RELIGIJA I DUHOVNOST

- * Religija nije samo jedna, ima ih na stotine. Duhovnost je samo jedna.
- * Religija je za one koje treba nagovoriti šta da rade i žele da budu vođeni. Duhovnost je za one koji obraćaju pažnju na svoj unutrašnji glas.
- * Religija ima skup dogmatskih pravila. Duhovnost nas poziva na rasuđivanje o svemu, na preispitivanje svega.
- * Religija pretila i plaši. Duhovnost daje unutrašnji mir.
- * Religija govori o grehu i krivici. Duhovnost kaže "učimo iz greške."
- * Religija nije Bog. Duhovnost je sve i, za Toliko, to je Bog.
- * Religija izmišlja. Duhovnost pronalazi.
- * Religija ne postavlja nikakva pitanja. Duhovnost sve dovodi u pitanje.
- * Religija je ljudska, to je organizacija sa pravilima. Duhovnost je Božanska, bez pravila.
- * Religija je uzrok podela. Duhovnost je uzrok Ujedinjenja.
- * Religija prati propise svete knjige. Duhovnost traži sveto u svim knjigama.
- * Religija se hrani strahom. Duhovnost se hrani znanjem i poverenjem.

- * Religija je život u mislima. Duhovnost je život u svesti.
- * Religija nas tera da se odrekemo sveta. Duhovnost čini da živimo u Bogu.
- * Religija je verovanje. Duhovnost je meditacija.
- * Religija živi u prošlosti i budućnosti. Duhovnost živi u sadašnjosti.
- * Religija veruje u večni život. Duhovnost nas čini svesnim večnog života.
- * Religija obećava život nakon smrti. Duhovnost je pronalaženje Boga u nama tokom života.
Mi nismo ljudska bića koja prolaze kroz duhovno iskustvo... Mi smo duhovna bića koja prolaze kroz ljudsko iskustvo.

Privedio: Siniša Košutić

ZOV SRCA SVETA

Prvi deo

Siniša Košutić prenosi tekst iz časopisa „Pentagram“ broj 1 iz 2010. glasila Lectorium Rosicrucianuma iz Holandije
RENOVA SIMPOZIJUM

„ZOV SRCA SVETA“

ili

Vođenje stvorenja do savršenstva

S a d r ž a j:

1. Rezultati, a ne ideje, mogu pomoći čovečanstvu (Lex Van den Brul)
2. Vođenje kreacije do perfekcije (Wies Kuiper)
3. Moći koristiti zemaljske alate (Henk Masselink)
4. Ex deo nascimur, in Iesus morimur, per Spiritum Sanctum reviviscimus
(Willem E. Scherpenhuijsen Rom)
5. Šta još svetu treba? (Johannes Witteveen)
6. Svedočanstvo Bratstva Ruže i Krsta (Klaas-Jan Bakker)
7. Neka ruže cvetaju na tvom krstu (Ger Westenbe)
8. Zov srca sveta – završna reč (Joost R. Ritman)

Dana 23. maja 2009.godine u konferencijskom centru Renova u Bilthoven-u, sedam govornika, povezanih sa sedam različitih duhovnih organizacija, napravilo je jasan poziv društvu da pristupi nadolazećem vremenu temeljne promene u svim aspektima života pomoću inspiracije, čiste intuicije, razumevanja i dijaloga.

U našem podeljenom, materijalističkom i racionalističkom svetu, velika čežnja za istinskom duhovnosti raste: obnova veze s Jednoduhom, koji oživotvoruje sve što je stvoreno i oblikuje našu najdublju unutrašnjost.

Ova veza donosi prosvetljenje i sklad.

Da bi našli tu unutrašnju dubinu, učimo se kako da nadvladamo naše Ja-centralno mišljenje i osećanja. Tada možemo da postignemo našu izvornu svest, dopremo do svoje duše, jer je duša emanacija Duše Sveta koja povezuje svakoga sa svima.

Ima jedna stara masonska legenda koja proizlazi iz sećanja na misterije, koja se uvek vraća u svakom periodu čovečanstva. Ta legenda govori o veličanstvenom trenutku koji će doći u dalekoj budućnosti, gde će postojati sedam hramova, sedam hermetičkih radnih mesta. Postoji i ritual u određenim stepenovima jedne od starih masonskih ceremonija, za vreme kojega jedan brat kaže drugome: "Neka bi drugih šest hramova došlo uskoro, Brate." Sledi odgovor: "Oni će tamo biti." (J. Van Rijckenborgh).

Veliko zadovoljstvo je bilo 23. maja 2009.godine, kada su govornici iz različitih pokreta i posetioci Renova Simpozijuma "ZOV SRCA SVETA" prepoznali jedni druge u dobronamernoj harmoniji tražeći ljude na putu do Svetlosti, u duhovnom okruženju Zemlje. Okupljeni u tom

duhu, pripremili su novu ponudu Čovečanstvu predstavnici sledećih pokreta, duhovnih škola i učenja:

- Teozofija
- Slobodni zidari
- Antropozofija
- Red Ružinog Krsta AMORC
- Sufi pokret
- Rozenkrojcersko bratstvo
- Lectorium rosicrucianum

Urednici časopisa Pentagram (kao i TAJNOG ZAČINA) radosni su što mogu ponuditi ideje Simpozijuma "ZOV SRCA SVETA" velikom broju svojih čitalaca.

1. ČOVEČANSTVU NE POMAŽU REČI, VEĆ REZULTATI

Lex Van Den Brul

Uvodna reč

S radošću vam želimo izraziti dobrodošlicu u duhovni centar Renova, na ovaj poseban dan susreta predstavnika sedam duhovnih pokreta koji deluju u Holandiji. Oni će preneti svoje poruke kao podsticaj – kao zov – svakom ljudskom biću koje traži više duhovne vrednosti u bivanju čovekom.

Naročito bismo želeli da srdačno pozdravimo sedmoro govornika i predstavnika sedam pokreta koji će ovde govoriti:

- Gospođu Wies Kuiper iz Teozofskog društva Holandije;
- Gospodina Henka Masselinka, člana Reda Slobodnih zidara pod Kapitelom Visokih Stepena, Holandija;
- Gospodina Willema E. Scherpenhuijsena Roma, člana Antropozofskog društva Holandije;
- Profesora Johannes Witteveena, u ime Pokreta Sufija Holandije
- Gospodina Klaas-Jana Bakkera, u ime Reda Ružinog Krsta – AMORC, Holandija
- Gospodina Gerrita Westenberga, u ime holandskog ogranka Rosicrucian Fellowshipa
- Gospodina Joosta R. Ritmana, u ime Lectoriuma Rosicrucianuma
- Gospodina Petera Huijsa, voditelja ovoga Simpozijuma i autora knjige "**Zov srca sveta**", čije je nedavno objavljivanje jedan od povoda za današnji dan, kada ćemo uputiti zov, da odjekuje i podstiče na nov duhovni način života, kojim ćemo ostvariti potpunu promenu i obnovu ljudskog bića.

Poziva nas **Duša sveta**, Svetlo višeg duševnog sveta.

Uvereni smo da svih sedam pokreta duboko veruje u ovu ideju i da će svako od njihovih predstavnika o njoj govoriti i svedočiti iz sopstvenog uvida i uverenja. Ako nam dopustite da se na trenutak osvrnemo na simboliku brojeva, videćemo da se današnji dan, 23. maj, nalazi u dvostrukom znaku broja pet. To je broj Merkura, glasnika bogova. Taj glasnik se želi povezati sa ljudskim umom i mišljenjem da bi nas podsetio na čovekovo božansko poreklo. Iskreno se nadamo da će poruka univerzalne Gnoze, koja nas poziva da u duhovnu obnovu uđemo svesno, snažno odjekivati u našim srcima i iz njih. Danas smo se okupili u ovom duhovnom centru da bismo sedam puta osvetlili tu temu na poseban način. Na osnovi te iste čežnje, duhovni vođe Lectoriuma Rosicrucianuma, J. van Rijckenborgh i Catharose de Petri, povezali su ime 'Renova' s nazivom hrama koji se nalazi u sklopu ovoga centra.

"Obnova", središnji cilj našega duhovnog rada.

Prilikom posvećivanja toga hrama, na Božić 1951., J. van Rijckenborgh je rekao: *"Ovaj hram, ovu radionicu, nazivamo Hram Renove, a ovaj konferencijski i duhovni centar: Renova. Mi, dakle, radimo na obnovi, kao što to čine i mnogi drugi. Zato bismo želeli da ne posvećujete toliko pažnje rečima koje izgovaramo, spoljašnjoj slici naših uverenja, koliko rezultatima. Predlažemo vam da pažljivo posmatrate rezultate obnoviteljskog rada koji bi ovde trebalo da bude obavljen, kao što će i naše oči i dalje biti usmerene na rezultate velikog dela koje se razvija ovde i na drugim mestima u svetu. Nisu ideje te koje mogu suvislo povezivati i nadahnjivati ljude, već to čine samo rezultati. Dovoljno je reći da nam je cilj da ostvarimo potpunu moralnu i duhovnu obnovu tražitelja i interesenata, i to lične, osnovne, i prema tome, strukturne prirode. Da bismo ukazali na snagu iz koje želimo da radimo, citiramo ideju koja se nalazi u svim velikim svetskim religijama: "U Božjoj snazi možemo sve, na što nas Duh srca sveta zove". Ili, kako je to izrekao Sveti Pavle: "Sve mogu u Onome koji me jača!" Istinsko doživljavanje i inteligentno i sušastveno asimiliranje ove snage, koju Pavle naziva "snagom Hrista", drugi su veliki duhovni radnici nazivali i opisivali na druge načine. No, svi nas oni upućuju na primordijalnu Snagu koja povezuje sva duhovna bića. Želimo da radimo s tim Hristovim fluidom, s tom sjevremenom snagom. Na osnovi svepristutne primordijalne supstance, koju održava i kojom upravlja univerzalni duh, mi nastojimo da obavljamo svoj obnoviteljski rad. O tome čitamo u Upanišadama, u papirusima Hermesa Trismegista, kod Plutarha; to znanje nalazimo u Vedama, mudrosti Kine, Kabali, kod neoplatonista; u delima Rumija, u Bibliji i kod Rozenkrojčera svih razdoblja. I kao u svim vremenima, primordijalna supstanca Duha danas je jedina i najviša materija pomoću koje moderno ljudsko biće može raditi – koja mu je neodložno potrebna, po telu, duši i svesti.*

Sa ovim citatom želeli bismo da otvorimo današnji dan, jer verujemo da nam glasnik bogova, Merkur, na taj način donosi univerzalnu Gnozu, da bismo je mogli upiti u naše razmišljanje i delovanje. Nadamo se da ćemo tako doprineti neophodno potrebnoj obnovi čovečanstva, za kojom mnogi žude. Ovim rečima otvaram današnji Simpozijum."

2. VODITI KREACIJU DO SAVRŠENSTVA

Wies Kuiper

Teozofsko društvo

Teozofsko društvo osnovano je 1875. s ciljem 'prikupljanja i širenja znanja o zakonima koji upravljaju svemirom' i stvaranja jezgra 'sveopšteg bratstva celoga čovečanstva'. Društvo je osnovano u Sjedinjenim Američkim Državama, ali sedište mu se ubrzo seli u Indiju, gde je Helena Petrovna Blavatska-von Hahn (1831-1891), čije je ime često skraćivano kao HPB, već provela niz godina u budističkim manastirima. Onde je stekla duboko ezoterijsko znanje iz drevnih indijskih spisa poput Veda, Upanišada, Bhagavad Gite i raznih tradicija joge. Takođe je bila detaljno upoznata sa egipatskim, grčkim i rimskim školama i inicijacijskim putevima. Često je citirala radove Platona, Aristotela, Amonija Sakasa, Plotina, Valentina, Bazilida te evropske autore iz 19. veka. HPB je to znanje iznosila u delima Razotkrivena Izida, Tajna doktrina, Ključ teozofije, a posebno u krunskom delu Glas tišine. Dok se HPB bavila filozofijom Društva, Henry Steel od samog je početka upravljao njegovim organizacijskim aspektima. U Teozofskom društvu susreću se Istok i Zapad, a čovečanstvo se podstiče na traženje istine u sebi i izvan sebe. To traženje je i potraga za glasom tišine, u kojem odzvanja zov Srca sveta.

Iz naziva ovoga Simpozijuma – „**ZOV SRCA SVETA**“ – može se naslutiti da ćemo govoriti o nečem posebnom, možda mističnom. Poesma, priložena uz pozivnicu, svakako nije bila odabrana nasumično. Po mom mišljenju, svrha joj je bila da pripremi atmosferu ovog Simpozijuma za današnju temu od samog početka. Ipak, možda neće

svima biti odmah jasno šta je "SRCE SVETA", a... da li i ja to zapravo znam u svojoj najdubljoj unutrašnjosti? Kako znamo da smo pozvani, ako nismo sigurni postoji li SRCE SVETA i ako ne razumemo "njen" jezik? Pretpostaviću da je Srce sveta ženskoga roda i govoriti o "njoj", iako smatram da je "ona" zapravo androgeno ili bi to moralo biti. "Ona" je mesto gde se suprotnosti neutrališu, gde dualnost postaje jedinstvo. Gnostičko Jevanđelje po Filipu, koje jednim delom jasno proizilazi iz Valentinove škole a drugim delom kao da počiva na drevnoj hinduističkoj filozofiji, to prekrasno opisuje pomoću simbolizma dvorane za venčanje, simbola venčanja čovekove više i niže prirode, nižeg i višeg sopstva. I šta teozofija može doprineti boljem razumevanju značenja tog ili drugih naziva, šta teozofija može doprineti učenju, slušanju i razumevanju tog poziva? To je naš zadatak kao govornika na ovom Simpozijumu.

Šta možemo ponuditi čovečanstvu?

Mediji neprekidno izveštavaju o ekonomskoj krizi, i – sa ljudske tačke gledišta, rado bismo u vezi s tim preduzeli sve što je u našoj moći. No, važno je shvatiti da moramo raditi na osnovi duhovnog jezgra zemlje, sveta, možda čak na osnovi kosmičke ideje. No, i to je zamršen problem: kako bismo mogli upoznati tu ideju? Zar nije prvi uslov oslušivati šta nas pacijent, zemlja, živ organizam, može da poduči o tome iz svog dubokog, duhovnog jezgra?

Teozofi su kopači, tragaoci za Istinom, koja znači duhovno i božansko jezgro svih stvari. Zato mi znamo da jedan jedinstveni obrazac stoji iza svega što postoji, od najmanjih čestica do sazvežđa, te da smo i mi ljudi oblikovani u skladu s tim obrascem. Zato je najbolje krenuti od ljudskoga bića i pokušati otkriti, spoznati, ko ili šta je čovek u svojoj biti. Tada ćemo upoznati obrazac i moći ćemo ekstrapolirati vezu sa svemirom. Ovo se čini vrlo tehničkim, no i ovde vredi drevni hermetički zakon *'Kako gore, tako dole, kako iznutra, tako spolja.'*

Hirurg mora da zna kako funkcioniše nervni sistem i gde treba preseći ili spojiti veze da bi celina ponovo ispravno funkcionisala.

Dakle, ko ili šta je čovek?

Pripadnici većine religija prihvataju ideju da čovek ima dušu i duh.

Teozofija poučava da čovek jeste duh, te da ima dušu i telo. Teozofska je slika čoveka sedmostruka. Ona se čini složenom, no ona nam pomaže da razumemo ko je čovek, i zašto zov SRCA SVETA ne odzvanja jasno i glasno.

Pogledajmo pažljivije obrazac ljudskoga bića, koji je isti kao i obrazac čitave kreacije. Ljudsko biće ima fizičko telo. Ovo fizičko telo, na primer, sada sedi na stolici u ovoj dvorani. On, nadalje, ima etersko ili životno telo, astralno ili osećajno telo i mentalno telo koje ima sposobnost mišljenja i brine se za sve što "imamo" na ovome svetu. Ono je delom usredsređeno na žudnje fizičkog, a najviše osećajnog tela. Ljudsko biće troši najviše svoje energije na ovaj aspekt bivanja čovekom. Ili, drugim rečima, ovaj aspekt ljudskog bića zahteva najviše energije, najviše pažnje. Tipična osoba troši preko devedeset posto svoga vremena na ovaj aspekt svoga bića. No, mentalno telo ima i drugi aspekt, koji je usmeren ka unutrašnjem jezgru, na sopstvo. Između ova dva dela mentalnoga tela postoji neka vrsta razdelnice, membrane. Niti jedna strana mentalnoga tela ne razume onu drugu; došlo je, da tako kažemo, do kratkog spoja. Zatim, ljudsko biće ima "telo Bude" ili "telo intuicije", i naposljetku dolazimo do samog jezgra, "tela *Atmana*".

U telu Bude, čovek je jedno sa svim živim bićima; u telu *Atmana*, on je jedno sa samim životom. Možemo pretpostaviti da pod pojmom SRCA SVETA podrazumevamo najviši kosmički princip, a ljudsko je biće sa njim povezano svojim jezgrom, svojim atmanskim principom. Na taj način, čovek može da čuje i razume ovaj zov, jer postoji direktna veza između SRCA SVETA i ljudskoga srca, odnosno iako samo njegovih najviših aspekata. Taj zov često zaustavlja ili ometa prepreka u ranije opisanoj sposobnosti mišljenja, pa se istinska poruka ne može preneti. Ponekad, ljudi ovo nazivaju razlikom između znanja glave i znanja srca. "Buka" na "vezi" toliko je snažna da nam je potreban odgovarajući "filter" pomoću kojeg bismo mogli razaznati ovaj glas, i... nismo li zapravo toliko zauzeti svime što nam ispunjava svakodnevni život da, kada se nešto od toga glasa i probije, brzo ga gurnemo u stranu s rečima "ne sada"? Nismo sasvim spremni da potrošimo toliko energije na njega, da bismo ga ipak donekle čuli. Dok smo, na primer, kad je reč o rezultatima fudbalskog prvenstva, gotovo s glavama u zvučnicima! Naše razmišljanje otkriva smer u kojem se kreću naša zanimanja. Je li usmereno na zemlju, na materiju, ili na duh, na očinstvo? Naša je

sposobnost mišljenja ta, koja mora napraviti zaokret. Ljudsko biće mora samo načiniti zaokret između niže i više svesti.

Zov SRCA SVETA ima višu frekvenciju koja se mora transformisati u nižu, pre nego što ga ljudsko uvo može čuti.

Na višim nivoima nema tih problema, a unutrašnji zaokret moguć je između oba nivoa, što se na sanskritu naziva *antahkarana*. Na nivou na kojoj trenutno živimo, uvek je dobro ako nešto ima ime, ako ga možemo nazvati, a posebno na dan poput današnjeg, jer to je srž današnjega dana. Ono što je bitno sada jeste, kako otvoriti razdelnicu u nama, da bismo mogli stupiti u kontakt sa SRCEM SVETA.

Prvi redak 'Glasa tišine', prvi odlomak knjige Zlatnih pravila, u prevodu i sa komentarom gđe Mrs. H.P. Blavatske, jedne od osnovnih knjiga Teozofskog društva, glasi:

'Ko želi čuti glas Nade ili "Nečujnog zvuka", mora ući u prirodu *Dhârâne*.'

Dhârâna je duboka i apsolutna koncentracija našeg mišljenja na unutarnje razumevanje, Istovremeno, to je i potpuno odvratanje od spoljašnjeg sveta. Pre nego što unutrašnjim uhom možemo čuti i razumeti, moramo se u potpunosti rastati od spoljašnjeg sveta. To zvuči lepo, ali kako to postići? Kada to pokušamo, otkrivamo da smo poput lutke-akrobata, sa mehanizmom za balansiranje; kada uklonimo pritisak, vraćamo se u originalno stanje. Svaka od ovde prisutnih grupa ima svoje metode za rešavanje toga problema. Teozofija nudi: učenje, meditaciju i rad. To se čini jednostavnim, jer teozofiji je na raspolaganju obilje prilika za učenje, od zakona evolucije, da navedemo samo neke, do velikih radova naučnika i mislilaca, od Platona, Plotina i Valentina do Hermesa i autora drevnih Veda: Bhagavad Gite i Upanišada.

U našim ciljevima, između ostaloga, čitamo: 'proučavanje religije, filozofije i nauke'.

To bi nam moglo doneti ogromno znanje, ali gomilanje znanja nije nam cilj. Ulazeći duboko u religiju ili filozofiju, možemo dokazati ideju jedinstva svih tih područja i spoznati da sve one u svojoj biti dotiču isto. U Kabali se kaže: 'želiš li dohvatiti nevidljivo, moraš prodreti u vidljivo što dublje možeš'. A Phil Bosman, holandska pesnikinja poznata po kratkim pesmama i aforizmima, kaže: 'želiš li osvojiti nebo, zalet moraš uhvatiti na zemlji'.

Valentin, Gnostik s početka drugog veka, kaže: "Poznavanje sebe spoznaja je Boga". To se ne odnosi na intelektualno znanje, već na znanje srca. Prema tome, poznavanje samoga sebe znači poznavanje našeg unutrašnjeg, najvišeg principa, područja Atmana, u kojem se ljudsko približava ili stapa sa samim životom, sa SRCEM SVETA. Važno je upamtiti da je svrha našeg fizičkog mozga delovati tokom naše "budne svesti", kada se

uobičajene intelektualne aktivnosti razvijaju svojim normalnim tokom. Međutim, kada počnemo da istražujemo ezoteriju, potrebni su nam novi moždani putevi, koje moramo sami otvoriti radom. U tome kontekstu, H.P. Blavatska govori o stvaranju novog reda malih života u moždanim ćelijama, nakon čega ćemo zaista postupno doći do istinske meditacije.

U osnovnim crtama, svrha je meditacije stvaranje praznine ili tišine u našim mislima, dolaženja do prilika u kojima se buka dnevnih aktivnosti našega mozga utišava i nastaje sklad, da bi, kada naše spoljašnje uho više nije preopterećeno, naše unutrašnje uho imalo priliku da sluša, čuje i razume. Mnoge vežbe meditacije i joge na raspolaganju su nam za tu svrhu. U teozofiji, imamo bogatstvo literature koja se, među ostalim, bavi različitim oblicima joge i meditacije. I u ranije spomenutoj knjizi **Glas tišine**, H.P. Blavatska nam prenosi jasne savete o životnom držanju koje prethodi slušanju toga glasa: *'Da bi postao poznavalac JA CELOVITOG, prvo moraš upoznati sopstveno ja'*. Bhagavad Gita, deo indijskog epa Mahabharata, govori o tome.

No, pokušaji slušanja unutrašnjeg glasa sa sobom donosi i neke opasnosti. Na primer, u 35. stihu četvrtoga poglavlja Bhagavad Gite čitamo da je ono što učenik često smatra glasom intuicije tek zov nečistih žudnji i osećanja. Kada smo u stanju prepoznati glas tišine ili glas SRCA SVETA? Verujem da možemo izneti nekoliko smernica. Taj glas će nas ispuniti ljubavlju, snažnom unutarnjom radošću, i osećajem jedinstva sa svim i svačim. Nadalje, on nas podstiče na veliko delo. O velikom delu još nismo govorili.

Ono se očigledno odnosi na rad za dobrobit svih živih bića, znajući da smo svi deo iste celine, ali ono takođe uključuje rad za sebe i na sebi. Taj je rad neophodna priprema za slušanje glasa. Taj zadatak sadrži i mnoge zamke. One su prekrasno opisane u knjizi **Do nogu Učitelja**, prvome delu Jiddhua Krishnamurtija. U tom delu, on nas

poziva na pažljivo preispitivanje sopstvenih motiva pre nego što nešto učinimo za druge. Činimo li svoja dela da bi nas stavili na pijedestal...? Sa njega možemo samo pasti. Ponekad, svojim dobrim delima drugu osobu činimo zavisnom od nas, čime one gubi svoju nezavisnost, što takođe nije ispravna namera. Pre svega, trebali bismo ispitati odakle dolazi naša želja da pomažemo i činimo dobra dela. Dolazi li ona iz našeg ega, našeg malenog ja, ili iz čistog neličnog saosećanja. To se čini lako, no mi smo vrlo sposobni da se uveliko zavaravamo u tom pogledu.

U ovom kratkom predavanju, pokušala sam ukratko izneti kako u sebi samima možemo otvoriti kanal za slušanje i razumevanje zova SRCA SVETA, te istovremeno ga razlikovati od glasova iz podsvesti. U toj moći razlikovanja leži prvi korak prema istinskom slušanju.

Naravno da ćemo na svom putu činiti greške; dozvolićemo da nas skrene s pravoga puta, i često ćemo se umarati, jer za ostvarenje kontakta potrebna je neprekidna budnost, neprestano probijanje puta. No, na kraju, naš obavljani rad biće dovoljan i mi ćemo se moći sa sigurnošću predati vlastitim unutrašnjim snagama. Tada ćemo moći da prepoznamo i, sa unutarnjom radošću, čuti u sebi zov SRCA SVETA. Tek tada možemo postati oružje u službi SRCA SVETA. Nije dovoljno čuti zov, već moramo delovati u skladu sa njim da bismo čovečanstvu, a time i sebi, pokazali kako kreaciju voditi do savršenstva.

3. BITI U MOGUĆNOSTI KORISTITI ZEMALJSKE ALATE

Henk Masselink

Red Slobodnih zidara pod Kapitelom Viših Stepena

Nakon osnivanja prve moderne Engleske Velike lože 1717, masonerija se uskoro proširila na Evropu, a potom i na druge kontinente. Godine 1754, osnovana je Loža na ostrvu Sv. Eustazije pod Holandskom vlašću. Tek nakon što je Holandska Velika Loža bila priznata od Engleza 1770, kao nezavisna Masonska Velika Vlast, broj loža u prekomorskim regijama brzo raste.

Iz Deklaracije o principima Reda slobodnih zidara pod Velikim Orijentom Holandije: "Slobodni zidar traži ono što spaja ljude i pokušava da neutrališe ono što ih deli, tako da se može uobličiti ideal Bratstva koji povezuje sve. U tom kontekstu, on prihvata ličnu odgovornost za svet, koji on vidi kao delo u izgradnji, u kojem je svako ljudsko biće kamen za gradnju."

Red slobodnih zidara pod Kapitelom Viših Stepena u Holandiji, osnovan je 1803. za one koji traže reč Učitelja i uzimaju svoj krst u svoje ruke. Jedini način koji nas može dovesti do toga, je način sve-žrtvujuće ljubavi, jer se reč Učitelja može naći samo kroz ljubav. *"Via Crucis, via Lucis – Put Krsta je put do Svetla. Za onoga koji usklađuje svoj život sa rečima majstora, ruža će i dalje cvetati na krstu, u svoj svojoj mladosti i svežini. Za onoga u kojem se sveti oganj ljubavi ne može ugasiti, krst sa ružom nikada neće biti teret, već uvek veličanstvena pomoć."*

Da li se još uvek sećate slonice Annabel? Na početku marta 2009., videli smo srceparajuće slike pokušaja izvlačenja 45-godišnjeg slona, težine 3000 kilograma, iz suvog jarka u Emenskom Zoološkom vrtu. Ona je pala u nju nakon naguravanja sa drugim slonovima. Nažalost, morali su joj dati injekciju da bi oslobodili Annabel patnje i zoološki vrt je izgubio najstarijeg stanovnika. Sledeći dan, fotografija u novinama pokazala je kako su drugi slonovi gledali prizor nesreće. Oni su stajali u grupama od tri i četiri, kopali su zemlju i urinirali. Ritual u prirodi. Prirodno. U istom listu, objavljena je slika bronzanog slona Jumbo fabrike igračkaka istog imena. Vandali su ga pomakli sa svoga postolja, ali još uvijek balansira na jednoj nozi i jednoj kljovi pri slabašnoj ravnoteži. Drugi ritual ... ljudskih bića ... ali ljudski?

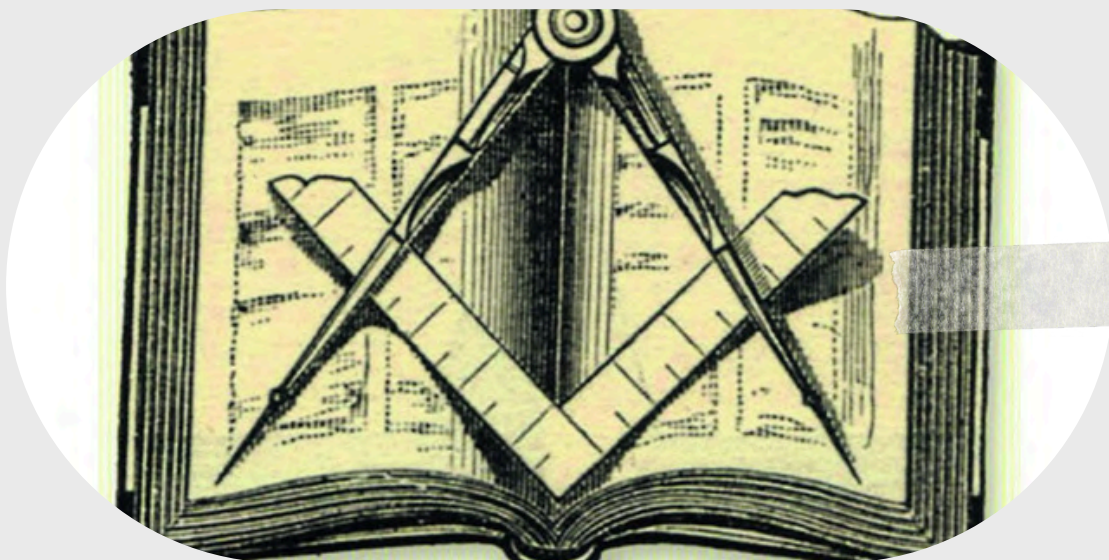
Čudno, zapravo, da ljudi stoje drugačije u prirodi od životinja?

Da li druge norme vrede za ljude? U nacionalnom dnevniku (NRC) od 1. maja 2009., čitao sam: *"On se ne zove terorista, već vuk samotnjak. No, možda novi terorista jeste*

vuk samotnjak. Ovaj razbojnik je gotovo uvek muškarac, tih, usamljeni čovek, koji neguje svoju zlobu u samoći, sve dok nije postao nasilno čudovište, koje se sveti svetu koji ga je zaboravio. Zatim dolazi njegovih pet minuta" Sledećeg dana sam pročitao u istim novinama:

“Rečeno je kao da je u pitanju prirodni fenomen – uvek su ludaci. Niko se nije pitao: ako su uvek ludaci, zašto se to dogodilo na protekli Kraljičin službeni rođendan po prvi put u holandskoj istoriji? Zašto holandski ludak danas podpada pod čaroliju ideje da traži svoje oslobođenje u napadu na kraljevsku porodicu, sa Suzuki Swiftom kao njegovim oružjem? U prošlosti su ludaci verovali da su Napoleon ... ili Bog ... Koliko daleko se može osoba odvojiti od svoje unutrašnje mogućnosti poštovanja i saosećanja? Gde su kultura i civilizacija, ili, da citiram Youp van 't Hekov komični Njujorški monolog: "Gde su stvari pošle toliko ukrivo s nama" Ipak, je li tako čudno da su ljudi u našem društvu zalutali? Kao lekar u selu između Amsterdama i Alkmara, svedok sam ogromnih promena koje se događaju u nama. Spomenuću samo neke aspekte.

Ogroman protok raspoloživih informacija (samo pomislite na TV i internet) ne mogu biti asimilovani bez znanja. Za lekara, može biti prilično teško da uveri ljude da dijagnoza, pronađena u nekoliko minuta na Internetu, ne odgovara stvarnosti. Uostalom, godine provedene na studijima su s razlogom. Ipak, reč komšija može imati veći uticaj nego moja informacija, temeljena na znanju i iskustvu. Jaz između informacije i znanja uzrokuje velike konfuzije i nas pretvara u igračke za traženje senzacija.

Drugi aspekt: licemerje. Primer: naši medicinski troškovi su plaćeni od strane zdravstvenih osiguravajućih društava. Ime zdravstvenog osiguranja sugerira da o našem zdravlju neko 'brine'. Zaboravite to. Te fabrike su samo knjigovođe, koji se takmiče jedni sa drugima. Ljudsko biće nije više u centru pažnje, već brojke, kodovi i novac. A sve to je anonimno i nepristupačno sa opcijom automatske govorne službe.

Treći element: u našem društvu smo izmislili nove oznake, da možemo dati druge dimenzije našim neuspesima. Na taj način, nismo više sami odgovorni. Deca, koja su previše rastresena i kojima se nudi premalo struktura u školi i njihovom vaspitanju, postaju napadno aktivnija i dobijaju oznaku ADHD (hiperaktivna deca). Imamo čak i tablete za to. Odrasli, koji su postali umorni od pritiska i napetosti u našem društvu, trpe od ME (hroničnog umora) i nikada neće biti u mogućnosti da se potpunosti oporave.

Kada pustimo da to neko vreme curi, mogli bismo povući linije od uopšteno pohvalne individualnosti do anonimnosti i izolacije. S druge strane, vidimo izvanredane, ekstremne potrebe egzibicionističkih manifestacija i voajerskih interesa. Živeo Big Brother...! To se događa u društvu u kojem se jako smanjuje poštovanje prema autoritetima, i u kojoj zlatni stisak ruke odudara od dosegnutih dostignuća. Od koje koristi je ta teška, tmurna, mračna briga za vas?

Zašto vas izvlačim iz zaraženosti našim zajedničkim putovanjem prema Srcu Sveta?

Zašto vas tako okrutno ometam u vašem slatkom snu? Činim to, jer postoji razlika između sveta koji nas okružuje, koji sam upravo opisao, i potrebe ljudskih bića koja u njemu žive. Ljudima svakako treba nešto na šta se mogu osloniti, ljudski autoriteti kojima se može pristupiti i koji se ponašaju odgovorno, sa kojima možemo podeliti naše brige i kojima se možemo obratiti za pomoć. To je još više potrebno kao duhovni mir, uvid i poverenje, koji su nestali u mnogim ljudima.

Nedostatak perspektive i sadržaja dovodi do krajnje površnog i praznog života, s tankom ljuskom koja se lako raspadne.

Kako je moguće da su stvari toliko degenerisale, i imamo li odgovor na to? Poslušajmo tekst poslednje Rückert Pesme, izvrsno mizički obrađeno od Gustava Mahlera:

“Izgubio sam dodir sa svetom
gde sam nekad gubio previše vremena.
Tako dugo se za mene nije čulo
da me mogu smatrati mrtvim.

Zapravo, me nije briga
ako svet misli da sam mrtav.
Niti to mogu poreći,
jer sam svetu zaista mrtav.

Mrtav sam jurnjavi sveta
i počivam u mirnom području.
Živim sam u mom nebu,
u mojoj pobožnosti, u mojoj pesmi.

Mrtav sam jurnjavi sveta
i počivam u mirnom području.
Živim sam u mom nebu..."

Očigledno, to je moguće. Čak i u našem društvu, u godini 2009., moguće se povući u sopstvenu anonimnost. To pomaže da se formira društvo oko nas, u kojem živimo i radimo, i gde ćemo se vratiti kasnije, nakon ovog dana.

Na toj osnovi, mi – slobodni zidari, dolazimo u naše lože. Mi smo potpuno svesni toga kada ulazimo u naše Radionice, ostavljajući iza Zapad, naš svakodnevni život, te se usmeravamo na Istok, sa Severom na levo i Jugom na desno. Zvezdano nebo je iznad nas, beskrajno visoko! I u ovoj Radionici, nalazimo crno-beli kockasti pod, dve dimenzije našeg života, kao i ljudi na zemlji, nerazmrsivo povezane. Pre bi mason ulazeći u ovaj prostor, nosio belu kecelju i bele rukavice. On zauzima stav lojalnosti, s rukom na srcu. On pokuca na vrata i zna da 'onaj koji traži, naćiće, ko moli, daće mu se i onome ko kuca, otvoriće se.'

Nakon ulaska u Radionice, mason daje lozinku Dverniku, koji čuva vrata radnog mesta. Simbolično, lozinku daje Brat kako bi pokazao da ima pravo učestvovanja u aktivnostima svog stepena. Međutim, dublje značenje je opravdati njegov ulazak iz ovog drugog prostora, na Zapadu, ostavljajući iza sebe društvo, i da se otvori za božansko. Moram vam reći da je ovo lični pristup u smislu onoga šta slobodno

zidarstvo može učiniti sa nama. U tom kontekstu, dobro je napomenuti da ja govorim ovde kao privatna osoba. Slobodno zidarstvo nije vera ili religija, niti ima učenja. Dakle, mi nemamo ni službenike, iako imamo simbolične figure, poput Dvernika, kojeg sam upravo spomenuo. U tom kontekstu, mason ne doživljava samo iskustva razvoja od učenika do učitelja, već on može doživeti sličan proces u različitim funkcijama. Važno je shvatiti da ove funkcije mogu ilustrovati elemente sopstvene ličnosti. Bratstvo nam omogućava da ojačamo svoje slabe aspekte i podstaknemo ili vodimo Ložu sa našim jakim aspektima.

Na radnom mestu, Učenik počinje da radi na sebi, na grubom kamenu. Ovaj rad nikada neće biti završen. Osim toga, Učenik će takođe postati šegrt i dobiti novi zadatak. On je obradio svoj grubi kamen, tako da je u mogućnosti da uglavi stvoreni kvadratni kamen u konstrukciju, simboličnu konstrukciju Solomonovog Hrama. On to čini zajedno sa svojom Braćom, u zajedničkom radu, rame uz rame, radeći na Hramu čovečanstva.

I kako Pomoćnik postaje Učitelj, on postaje svestan nove odgovornosti, prema sebi, svojim bližnjima i Svemu.

Na radnom mestu Lože u Amsterdamu, postoje vrata na istočnoj strani tzv. Hrama. Iznad njega, stoji tekst : "Kraj znanja." To je mesto gde naše znanje o životu završava. Možemo filozofirati o tome, ali mi ne znamo šta je to. Nespoznatljiva dimenzija leži iza njega. Dakle, vrata su hermetički zatvorena.

Nakon što je duhovno delo učinjeno, mason se vraća na Zapad, naše društvo, da radi tamo, prolazeći Dvernika, koji čuva vrata. Na našem putu nazad, vidimo tekst "Spoznavaj samoga sebe".

Je li to uopšte moguće? To je jedan od naših zadataka! U tom kontekstu, hteo bih vas odvesti na sastanak, na koji se odnosi sledeći tekst:

„U jesen života sve više postaje jasno ono šta su naša prva, velika i značajna iskustva bila, slično kao i način na koji crte u krajoliku ocrtavaju jasnije kada smo dalje od njih. Naši sudovi postaju pouzdaniji, pravedniji, a ponekad, blaži. A tuga, koja proizlazi iz saznanja da ćemo prestati da budemo ljudsko biće u trenutku kada smo na pragu da to postanemo, je omekšana.“

Upravo sam vam rekao da veličanstveni odnos, takođe sa Svim, postaje vidljiv u majstorskom stepenu, tako da možemo reći "da u očima najviše iniciranih, ne samo čovečanstvo, već sve što je stvoreno stoji u čvrstom međudnosu između silaznog i uzlaznog lanca ljubavi, koja spaja i udružuje sve delove svemira, i koja, u moćnom

okretanju, povlači sve stvoreno nazad na mesto njegovog nastanka."

Mogli bismo reći da bi ovo osveščivanje trebalo da bude dovoljno za slobodne zidare. Šta ima više?

Mason prolazi kroz razvoj kao Učenik, Pomoćnik i, konačno, kao Majstor. Na taj način, ponuđeni su svi sastojci za potpuni doživljaj. Međutim, postavljaju se brojne nove teme koje mogu, sa svoje strane, da budu obrađene u odvojenim fazama. Jedan od njih je stepen tzv. Ružinog Krsta, ili Reda slobodnih zidara pod Kapitelom Viših stepena u Holandiji.

Članovi Ružinog Krsta, tako nazvanih da se bolje razlikuju, su bili aktivni u Holandiji od početka osamnaestog veka. Nacionalna organizacija je osnovana vek kasnije. Teme koje su proučavane su snažno određene doslovnim smislom reči krst i ruža. Tokom obavljanja rituala, iskustvo nas vodi do procesa osveščivanja:

*O krstu, simbolu najdublje patnje koja se ikada rodila na zemlji,
odgovoru na poslednje pitanje, došao si nam od davnina.*

Pokazuješ put od Severa prema Jugu, i protežeš se od Zapada prema Istoku.

Želiš me utešiti, lutajućeg putnika, u mom pokušaju traženja Sveta.

*O reci mi, kakva je to snaga zapaljena u tvom unutrašnjem biću,
Kakve su to misterijske tajne koje te okružuju.*

*U tebi osećam najjaču snagu ikada rasplamsanu u srcima,
čudesnu ljubav koja potiče od tebe.*

Jesmo li mi, ljudska bića, u stanju osetiti to? Jesmo li mi, ljudska bića, u stanju učiniti nešto s tim? A ako možemo, kako? Među rodbinom ćemo možda uspeti, ali kako kasnije, u svetu? To nije jednostavna stvar. Zato, još jedan tekst iz našeg rituala: „*Kada smo produhovljeni ljubavlju, stari čovek u nama će biti uništen svetom vatrom koja izgara i čisti, ali i stvara novi život, i novo ljudsko biće je rođeno, ljudsko biće koje postaje svesno ideala: postati ljudsko biće iz kojeg zrači kontinuirani tok ljubavi i vitalne energije; ljudsko biće koje, gde god dođe, donosi svetlo, čak i u najdubljoj tami.*“

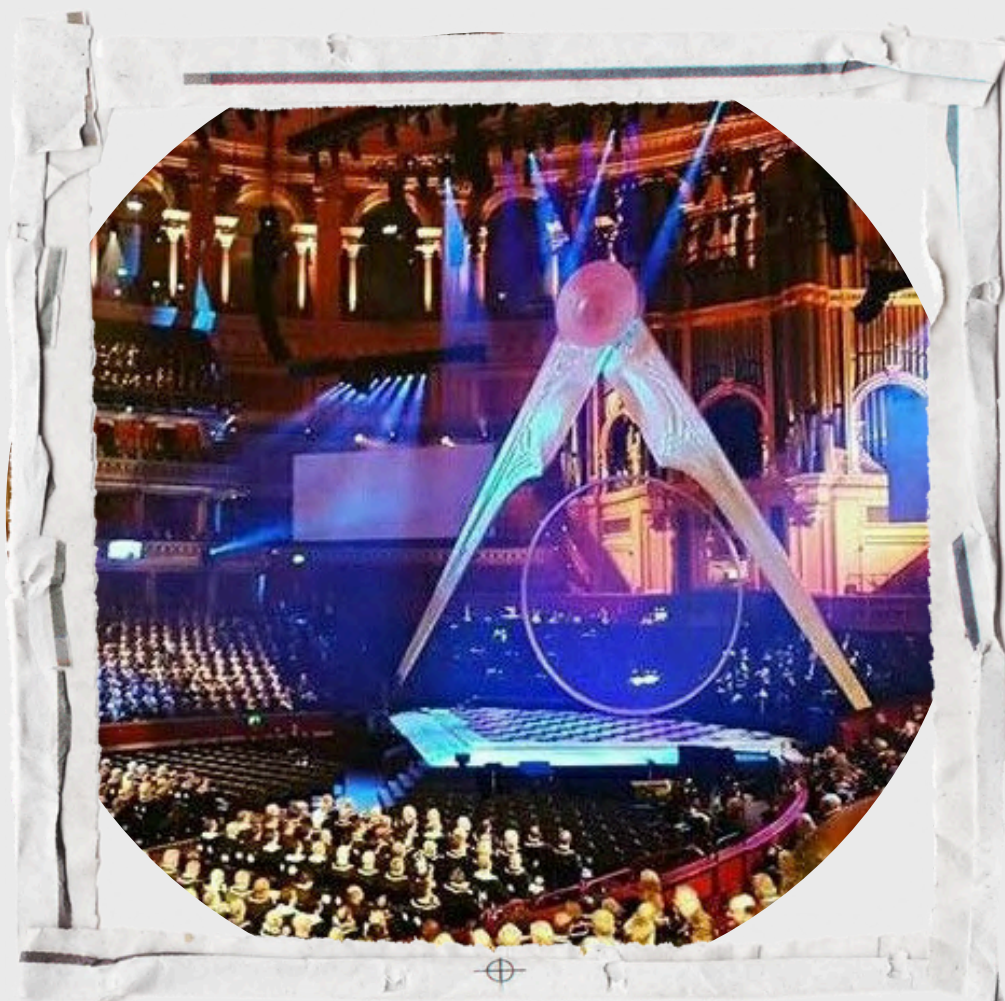

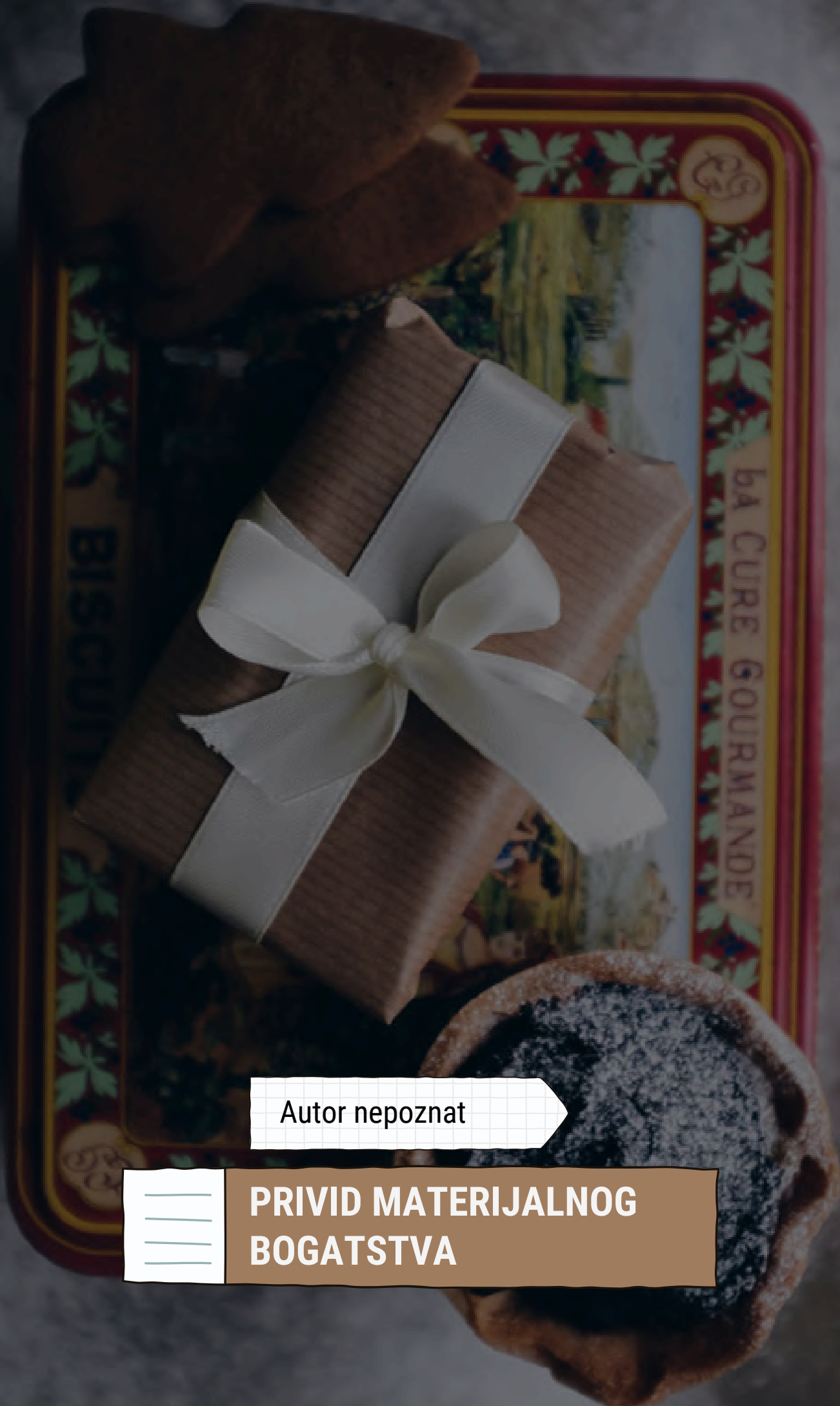
Kao novi, svesni ljudi, pronositelji svetlosti, imamo zadatak u našem društvu, prema našim bližnjima i prema sebi. Ne smemo se povući u samodovoljnost u sebi. To je zadatak ljudskog bića, a u mom slučaju masona, za svakoga na svoj način i sa svojim mogućnostima, kao svesne osobe u društvu, živeći u svetu do postignuća. U mom uvodu, pitao sam vas 'gde je pošlo tako strašno loše s nama? "Da li sada znamo odgovor?" 'Ja sam mrtav gužvi u svetu i počivam u mirnim područjima.' To se događa kad gubimo dodir sa svetom, kada više ne vidimo Veliku usklađenost, i više ne čujemo ili ne razumemo poziv.

Neka nas ideja velike povezanosti – ili je to savez? - sa Svim, nikada ne napusti, tako da smo:

*Verni sebi
podržavajući naše bližnje
i usmereni na Majstora
bićemo u mogućnosti da koristimo zemaljske alate,
dokle god je dan...*

Nastaviće se...

Autor nepoznat

PRIVID MATERIJALNOG
BOGATSTVA

Spor oko podele imanja, između dva rođena brata bivao je sve žešći, a spor oko kuće izgledao je kao da će između njih pasti krv. Jednoga dana su se dva brata toliko žučno raspravljala da je izgledalo da će se međusobno poubijati. Kada ih je otac video takve počeo je da se smeje veoma glasno.

Videvši oca kako se smeje, oba brata zaboraviše na svađu i upitaše oca zašto se tako smeje, a otac reče:

- Toliko se borite oko malog komada zemlje... Hajde, ostavimo ovo sve i pođimo zajedno nas trojica da vam pokažem neprocenjivo blago, ali postoji uslov: ako nastavite sa svađom neću vas odvesti do tog blaga i vraćamo se nazad makar bili nadomak njega. Da li smo se dogovorili?

Braća se zagledaše, ali na spomen velikog blaga sklopiše dogovor da će na miru provesti put sa ocem.

Nakon što su izašli iz kuće, pođoše na put autobusom. Putovali su oko deset sati i stigoše do jednog sela. Otac ih povede do jedne velike vile koja je izgledala kao dvorac, ali je bila napuštena. Kada su ušli unutra, videše puno golubova, oni su zauzeli taj dvorac i napravili svoju naseobinu. Videvši to, otac zaplaka.

Stariji sin ga upita:

- Oče zašto plačeš, šta se dogodilo...? Kakva je ovo kuća?

Plaćući, otac odgovori:

- Pažljivo pogledajte ovu, nekada divnu kuću. Ako možete, setite se detinjstva koje ste ovde proveli... Možda se ne sećate, bili ste dosta mladi, ali ja sam se puno borio sa svojim bratom za ovu vilu. Tada sam pobedio, dobio sam vilu, ali sam izgubio brata... Zauvek je prekinuo veze sa mnom i otišao da živi daleko u drugoj zemlji. Nikada ga više nisam video. Onda se vreme promenilo i mi smo morali da napustimo ovu vilu.

Sinovi su se "pretvorili u uvo".

Tada otac upita mlađeg sina:

- Sine, reci mi na kom mestu smo sedeli kada smo dolazili ovamo? I da li je to mesto zauvek naše...?

Sin odgovori:

- Kako sedište u autobusu može biti zauvek naše...?! Putovanje se nastavlja, a putnici na sedištu se stalno menjaju.. Neko je sedeo tamo pre nas, a sutra će neko drugi sedeti posle nas...

Otac se nasmeja i reče:

- To pokušavam da vam kažem. Sve što imate, imate samo određeno vreme. Pre vas je bio neko drugi vlasnik, posle vas će vlasnik biti neko drugi. A za to kratko vreme, prividnog vlasništva, nemojte žrtvovati svoje dragocene odnose... Ako u životu dođu novčana iskušenja, tada se setite stanja ove vile, setite se da i na takvim mestima jednoga dana golubovi sviju gnezdo.

Imajte na umu ona sedišta u autobusu, gde se putnici menjaju svaki dan. Nemojte žrtvovati svoj bratski odnos za to sedište...

Oba sina shvatiše poruku, zagriše oca plačuci i sa puno zahvalnosti kretose nazad ka svom domu.

* * *

Za nauk:

Kakvo god bogatstvo da imamo, naše je samo nakratko, nakon nekog vremena vlasnik se promeni... Nemojmo žrtvovati ni jedan dragoceni odnos sa ljudima oko sebe radi prividnog materijalnog bogatstva...

Jevđenije Đokić

—
—
—

**PODSEĆANJA – KO TO
BEŠE DRAGAN BABIĆ?**

„Srpski narod, kojem su puna usta reči kao što su gazda, imanje, gozba, slava, svadba, moja deca, moja žena, moja međa, moje ovo, moje ono, nema pojma ni kako se to stiče, ni kako se održava, ni kako se brani, a kamoli kako se plemenito koristi.“

Prošlo je već više od jedanaest godina kako Dragan Babić nije među nama. Kada neko danas uopšte i pomene njegovo ime, kod većine će se najpre 'upaliti lampica' – hej, pa to je onaj naš frajer što je 'smuvao' čuvenu filmsku divu Liv Ulman.

Neki od nas starijih će se valjda setiti da se to 'smuvavanje' desilo u čuvenoj TV emisiji [To sam ja](#). Naravno, teško da nam je ostalo u sećanju ko je sve bio gost kod Dragana Babića u tom serijalu ili u nekim drugim emisijama, a napravio je nezaboravne intervjuje sa takvim svetskim veličinama kao što su Ingmar Bergman, Džon Hjuston, Li Strazberg, Šeli Vinters, Erland Jozefson, Glenda Džekson, Liv Ulman, ...

Dragan Babić je bio autor nekih od najboljih TV emisija prikazanih u bivšoj Jugoslaviji. Tu spada najpre serija putopisno-obrazovnih emisija [Dvogled](#) sa početka njegove televizijske karijere, koje su bile posvećene deci. Kasnije su došle one namenjene nama koji ponekad zažalimo što više nismo deca: To sam ja, Kino-oko, Umeće življenja, Kraj epohe, U senci, Nacionalna geografija. U njima je ubedljivo demonstrirao svoje uverenje da dijalog, pa i monolog, može nekog da usmeri, da nekome otvori neki novi vidik.

U ciklusu autorskih TV emisija pod nazivom [To sam ja](#) nije se ustručavao da, zajedno sa sagovornicima, iznosi sopstveno mišljenje, opaske i zapažanja, i tako sticao ulogu ravnopravnog sagovornika znamenitim glumcima, piscima, rediteljima.

Drugi značajni ciklus bio je [Kino-oko](#) gde je, kao voditelj jedne od prvih domaćih TV debata uživo, igrani film uzimao samo kao povod da za temu dana stavi važna, često i suštinska pitanja društvenog života – da ih smelo otvori i podstakne otvorenu raspravu. Bili su to jedni od prvih javnih razgovaranja sa kritičkim pogledom na tadašnje vreme i institucije, na celu jednu epohu. Na jedan smiren, temeljit način, provocirao je udobni socijalni optimizam tog doba - jednog vremena naivne, materijalno nepotkrepljene utopije.

Dragan Babić je pročitao mnogo knjiga, a napisao samo tri: "Putovanje na kraj jezika", "Ti možda misliš drugačije" i "Dijalozi o Voji Brajoviću". Najinteresantnija je svakako *Putovanje na kraj jezika*, koja predstavlja Babićev lični osvrt na sopstveni život, bez uobičajene površinske autobiografske glazure. U pitanju je knjiga u kojoj on svodi račune sa sobom, maternjim jezikom, nacionalnom kulturom i stereotipima, tragičnim osećanjem života, društvom, narodom, sećanjima, istorijom, i savremenim svetom koji ga je okruživao.

Na našu sreću mnoge stvari o njemu i o tome kako je on mislio i govorio mogu se naći na Internetu (novinski intrvjui, snimci nekih njegovih emisija kao i [emisija u kojima je on bio gost](#)). Tu se možemo uveriti zašto je privlačio pažnju i pojavom i rečju i inspirisao na razmišljanje. Uvek je hteo je da bude savršen, nikada mu nije bilo dosta te njegove večite potrage za lepim i istinitim.

Na opasku da mu neki prilično zameraju nadmenost – znao je da, opet 'nadmeno', odgovori: „Znam. Mene nije glas da to radim arogantno, sa pozicije znanja, sa pozicije da sam bolji. Koješta! Sve što ja želim je da kroz te emisije nešto kažem, da se u njima otkači makar jedna, ali prava rečenica mog sagovornika, koja može da bude i poučna i uputna, da se više ne zatrpavamo opštim mestima i uniformisanim mišljenjima. Toga je ionako mnogo.“

Televizijom se bavio u vreme kad se nije govorilo o rejtingu, šeru, i ceni reklamne sekunde. Ceo radni vek je proveo u Televiziji Beograd, gde je najpre početkom 90-ih poslat na prinudni odmor, a onda tokom bombardovanja 1999. godine dobio je otkaz i otišao u penziju, ali je nastavio da bude aktivan na našoj kulturnoj i javnoj društvenoj sceni.

Posle demokratskih promena 2000. godine nastavio je da kritički, često ironično, pa čak i cinično, komentariše tranzicijske muke srpskog društva. Ukazivao je da sporo ili skoro nikako ne postajemo svesni „da je ovo što se sada zbiva, takvo kakvo je, kapitalizam sa svim svojim perverznostima, devijacijama, kao i sa onim svojim boljim komadima koji se zovu institucionalizovanje, humanizovanje, demokratija, ali u ovom okrutnom vidu to je jedna opšta otimačina, laž, lopovluk, jedna bitka do istrebljenja“.

Jetko je znao da primeti: „Oprostite, **ovo je ipak demokratski sistem, a to što je on takav kakav je, to je zato što smo mi takvi kakvi smo.**“ Iskazivao je svoju bojznost da je ovo ne samo politička, već duhovna regresija, do koje je doveo „nedostatak jednog ozbiljnog nacionalnog duha, koji lebdi kao neko moćno uverenje zbog koga se vredi truditi, zapeti i verovati iznad svega“.

Na to je znao da doda: „Umesto toga ovde je politika jedan gnusan palanački sport. Ona nije ni pitanje askeze ni pitanje služenja. To ne shvata ogromna većina običnog sveta, a bogami ni naši dični političari svih fela. Oni treba da budu public service, javna služba ovog društva. Međutim ovde se ceni šta ste vi, po tome kolika je moć političke pozicije na kojoj se nalazite. To je jedna velika balkanska opsesija oko toga 'kako ću ja tu značajnu ulogu u ovom društvu da igram i da zgrabim'. Tu pri tom zaboravljate da ste javni sluga, zaboravljate da se do tog mesta dolazi tako što se zaslužuje poverenje mnoštva ljudi koje ne lažete, i zbog kojih ste došli na taj položaj.“

Nikako nije mogao da razume zaluđivanje tom kafanskom, mitskom, nacionalnom istorijom. „To iracionalno ponašanje našeg sveta koji o tome zna samo jedno – zna nekoliko tih stvari o tom kosovskom mitu, nikada nije čuo za Ilariona Ruvarca, pojma nema šta je taj pisao, a bio je i ostao otac moderne srpske historiografije.“

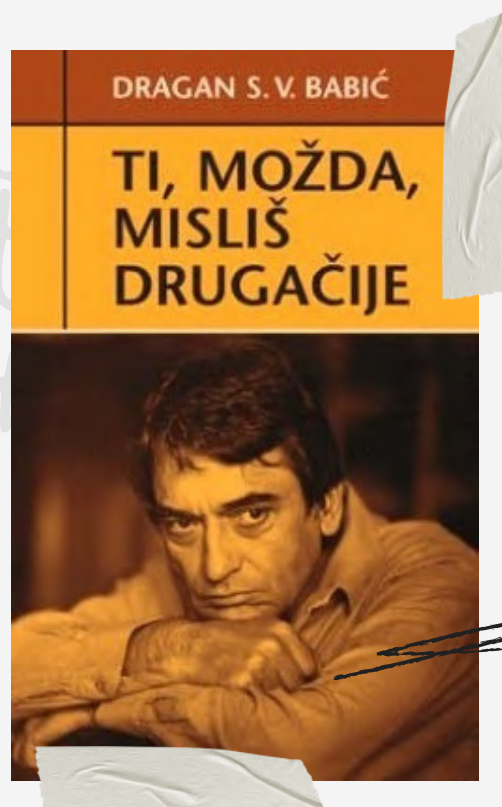
Onaj ko bude izbegao sva ta krupna srpska zamlaćivanja sa ideologijom, mitologijom i tradicijom učiniće najveću uslugu ovom narodu. „I konačno, moj politički program, to je

ekologija. Mislim da je ekologija sudbinsko pitanje Srbije, nije Kosovo. Ja mislim da će đubreta biti toliko da će ono u nekom futurističkom scenariju najedanput da se pretvori u suštu realnost. U kom će vidu to tačno da eksplodira ne znam, ali uzvratit će nam udarac kad-tad. Da, baš ono đubre na ulicama, sokacima, budžacima, na njivama, rekama na kojima se vijore one kese koje seljaci bacaju posle upotrebe veštačkog đubriva do ovih beogradskih kesa koje se spuštaju sa balkona pa se vijore kao zastave po drveću zbog čega me zaista srce boli kad vidim na drvetu plastičnu kesu.“

U jednoj od emisija Nacionalne geografije bavio se kanalom Dunav-Tisa-Dunav. Tada je otkrio da su taj kanal projektovali braća Kiš, Mađari, negde odmah posle Francuske revolucije, i da je delom pravljen u XIX veku, a da veoma malo, gotovo ništa nije rađeno kasnije.

To je onda rezignirano prokomentarisao: „Danas je taj kanal zamuljen, upropašćen, smrdljiv, gotovo nekoristljiv i onda vam nije teško na taj komparativni način da kažete: „Pa, zaboga, Srbi u doba Prvog srpskog ustanka ni sanjali nisu da će 114 godina kasnije dobiti u nasleđe taj DTD kanal koji je zamišljen još pre Prvog srpskog ustanka.“

A njegova završna poenta bila je: **„Najstrašnja stvar koja se ovde događa jeste potpuni izostanak svake primisli o oplemenjivanju vremena, način na koji živimo, odnosno kvalitet života i kvalitet razmišljanja, preko čega jedino može doći do nekih promena.“**

- Tvoje doba je presudno. Tebi možda nije.
- Tvoja prava su izbor, sumnja, znanje, ljubav, kretanje.
- Tebi možda, to nisu nikakva prava.
- Tvoje obaveze su iste. Tebi možda nisu.
- Drugi su pakao, ali i ti si njima.
- Znanje je dosadno i glupo. Tebi, možda nije.
- Neznanje je još dosadnije i gluplje. Tebi možda nije.
- Ne postoji nikakvo drugo doba, drugi život, druga prava.
- Postoji samo ono što činiš sada. Ti možda misliš da postoji posle.
- Drugi misle da posle ne postoji ništa.
- Niko nema prava da ti naplaćuje život, da ti pretili, da te muči, da te laže i da krije od tebe da moraš da se braniš verom u sebe i ono što voliš, onim što je lično, tvojim imenom i prezimenom i osobenim znacima. Ti možda misliš drugačije.
- Ako nije kretanje do smrti po sopstvenom izboru, život je tupo tapkanje u mestu do smrti. Ti možda misliš drugačije.
- To su tvoja prava.

Tako je mislio, govorio i pisao gospodin Dragan Babić.

Dovoljno da nas podstakne da uzmemo u ruke njegove knjige ili da potražimo na Internetu šta sve ima od njega i o njemu.

Uradite to, lekovito je!

Ali, vi možda mislite drugačije?

79. VEČE TAJNOG ZAČINA

BLISKI ISTOK - NAJSTARIJI
SUKOB SAVREMENOG SVETA

Петак, 15.03.2024. ГАЛЕРИЈА ресторана ТАЈНИ ЗАЧИН од 19,00
ПОЗИВНИЦА ЗА ВЕЧЕ ТАЈНОГ ЗАЧИНА
Београд, Гаврила Принципа 43

Тема:

– БЛИСКИ ИСТОК – НАЈСТАРИЈИ СУКОБ САВРЕМЕНОГ СВЕТА

Предавач: **Бошко Јакшић**, спољнополитички коментатор.

- Шта значи реч ислам?
- Како је дошло до поделе на суните и шините?
- Блискоисточни конфликт као наслеђе тарозаветних легенди.
- Од барона Ротшилда до шиничке изјаве Голде Меир.
- Велики промашај Јасера Арафата.
- Гробље мировних покушаја.
- Велика јеврејска колонизација Западне обале.
- Палестинци на маргини. Хамас излази из маргини.
- Почетак Нетанахуове ере и претње демократији.
- Рат у Гази.

Бошко Јакшић се у Политици запослио 1972. и највећи део каријере посветио је спољној политици. Дуго се бавио Блиским истоком: ратовима у Либану, био је сведок исламске револуције у Ирану, пратио је израелско-палестински сукоб, иранско-ирачки рат и Први заливски рат из Саудијске Арабије. Извештавао је о рату у Кампуџији, о глади у Етиопији, интервенцији у Авганистану 2001. Био је стални дописник Политике из Каира и Рима. До одласка у пензију, био је уредник Спољнополитичке рубрике. Као колумниста наставља да се редовно бави спољнополитичким, али све више и домаћим темама. Објавио је књигу о Израелу и збирку колумни "Овде и тамо".

Чест је гост домаћих и регионалних листова, радио и ТВ станица. Данас има колумне у Политици, сарајевском Ослобођењу и скопском Слободном печату.

Уз излагање **Бошка Јакшића** и прикладни агапе – надамо се новом дивном егзотуру!
Резервишите ПЕТАК 15.03.2024. од 19,00 часова за ВЕЧЕ ТАЈНОГ ЗАЧИНА...!
Информације и резервације на телефон: 011/7619298 или 011/7612957.

Veoma upečatljivo predavanje, u okviru VEČERI TAJNOG ZAČINA, održao je Boško Jakšić, spoljnopolitički komentator. Prenosimo neke fragmente predavanja: BLISKI ISTOK - NAJSTARIJI SUKOB SAVREMENOG SVETA.

Istorija islama uči da religija i politika nikada nisu bili jasno razdvojeni. "Novi islam" je internacionalni fenomen evidentan koliko u Bredfordu, Frankfurtu ili Sarajevu, toliko u Istanbulu, Kairu, Gazi, Karačiju, Džakarti ili Kuala Lumpuru. On se obraća novoj obrazovanoj mladeži. Njegova uporišta postaju univerziteti, mladići sa bradama i devojke sa "hidžabima".

Danas, umesto koegzistencije tri vere istog praoca Avrama, Bliski istok je poligon sukoba judaizma, hrišćanstva i isama. Civilizacija i kultura koje su na njima stvorene. Tako je posle perioda ispunjenog sekularizmom, izlivima panarabizma i nacionalnih buđenja, industrijalizacija, nacionalizacija i agrarnih reformi, ponovo nastupilo vreme oživljavanja islamske vere, često u njenoj agresivnoj formi. Kolonijalna prošlost mnogih islamskih zemalja nesumnjivo je ostavila ožiljke, ali opsednutost ugroženošću i strah od agresije je nadživela prenoseći se i na unutrašnja opštenja islamskog sveta i na njegove spoljnje kontakte.

Često smo skloni uverenju da je jedan od neodvojivih atributa islama, najbrže uvećavajuće religije na svetu, fanatizam njegovih vernika. Malo je poznato da je 622. godine, gotovo 12 vekova pre nego što je Tomas Džeferson to učinio u Americi, prorok Muhamed izdiktirao dokument koji garantuje verske slobode "narodima knjige", jevrejima i hrišćanima. Da li je islamski svet uvek uspevao da živi u skladu sa svojim proklamovanim idealima je drugo pitanje. Odgovor je često ne, ali koja je civilizacija u tome uspevala...?

Da bih aktuelizovao temu moram da se vratim u starozavetna vremena. U drevne legende o Davidu i Golijatu, ili Samsonu i Dalili. David i Samson su pripadnici nekog od 12 jevrejskih plemena. Golijat i Dalila su iz naroda Filistejaca, kako i danas Palestinci zovu sebe. Milenijumi antagonizma bili su prekidani vekovima mirnog suživota. Jevreji su posle rušenja svog hrama 70. godine masovno napustili Palestinu krećući na put na kome su ih kroz istoriju pratili pogromi i getoizacije, od Španije i Mletačke republike, od carske Rusije do nacističkog Holokausta u Drugom svetskom ratu, kada je ubijeno šest miliona Jevreja, gotovo polovina njihovog stanovništva na svetu.

Krajem 19. veka Teodor Hercl piše knjigu "Der Judenstaat" koja postaje sveto pismo novog pokreta, cionizma u čijem je središtu zahtev da Jevreji dobiju svoju nezavisnu državu. Bogata porodica lorda Rotšilda pruža podršku, pa 1917. lord Balfur u svojstvu britanskog ministra inostranih poslova piše Deklaraciju o stvaranju jevrejskog doma u Palestini. Odustalo se od ideja Ugande ili Zanzibara. kreću prvi talasi "alija", jevrejskog naseljavanja Palestine koja uskoro postaje britanska mandatna teritorija.

TEODOR HERZL - OSNIVAČ CIONIZMA

Palestinski Arapi se bune. Kreće oružani otpor a Jevreji formiraju svoju prvu vojnu samoodbrambenu formaciju pod imenom Hagana. Sukobi su sve češći i krvaviji, naseljavanje se nastavlja: od 1922-26 uselilo se 75.000 jevreja, samo 1929. godine 60.000. Britanci 1937. predlažu podelu Palestine na jevrejsku i arapsku državu, ali planove odlaže Drugi svetski rat.

Arapska većina nastavlja da se protivi novim jevrejskim alijama, koje posebno podržavaju Britanija i Sjedinjene Američke Države. Bilo je to "pranje savesti" zbog odbijanja jevrejskih imigranata iz Evrope kada se uveliko govorilo o Hitlerovom "konačnom uređenju" jevrejskog pitanja. Militantni Jevreji formiraju nove grupe koje bi po svim sadašnjim kriterijumima bile označene kao terorističke, poput Lehi i Irguna, koje predvodi budući premijer Menahem Begin. Napadaju Britance, a vrhunac je bilo podmetanje eksploziva u jerusalimskom hotelu Kralj David jula 1946. kada je stradalo blizu stotinu osoba.

UN 1947. obnavljaju plan o podeli Palestine, ali obračuni odnose desetine života na obe strane. Militanti Irguna ubijaju 254 arapska žitelja, a selo Dir Jasim i danas je simbol palestinskih žrtvi. Konačno, 14. maja 1948.g., predsednik Jevrejske agencije za Palestinu, David ben Gurion, posle dva milenijuma čekanja proglašava Državu Izrael. Narod bez zemlje za zemlju bez naroda, glasio je cinični opis Palestine buduće premijerke Golde Meir.

Dva dana kasnije, armije Egipta, Sirije i Jordana kreću u prvi u seriji velikih arapsko-izraelskih ratova. Arapi su poraženi, više od 750.000 Palestinaca je proterano, a njihova sela srušena i popaljena. Godina 1948., označila je početak okupacije palestinske zemlje i sukoba koji traje do danas. Izrael se 1956.g. pridružio Britancima i Francuzima u konfliktu posle nacionalizacije Sueckog kanala, ali rat su prekinuli Amerikanci koji će od tada biti dominantna sila Bliskog istoka. U munjevitom ratu 1967.g. Izrael je samo za šest dana od Egipta osvojio Sinaj, a od Sirije Golansku visiju,

a od Jordana Zapadnu obalu uključujući i stari Jerusalem. Malo šta je promenjeno u ratu 1973.g.

Palestinsko pitanje postalo je alfa i omega regiona. Posle sporazuma iz Osla 1993.g. činilo se da je trajni mir na vidiku i da će Palestinci i Jevreji živeti jedni pored drugih u dve nezavisne države. Izraelski predsednik Šimon Peres, premijer Jicak Rabin i palestinski lider Jaser Arafat podelili su Nobelovu nagradu za mir.

Ipak, najveća šansa je propuštena 2000.g. kada je Jaser Arafat posle samita u Kemp Dejvidu odbio ponudu tadašnjeg premijera Ehuda Baraka, koji mu je nudio osnivanje demilitarizovane Palestine na 92 odsto teritorije okupirane Zapadne obale i 100% Pojasa Gaze, uklanjanje najvećeg broja ilegalnih jevrejskih naselja na okupiranoj zemlji i palestinski suverenitet nad istočnim, pretežno arapskim Jerusalemom. Arafat je rekao NE. Palestinci su se vratili terorizmu.

Bliski istok je postao groblje raznih mirovnih planova, posebno američkih predsednika od kojih se svaki okušao na vrućem pesku regiona. Radikalni islamisti su u Gazi formirali pokret Hamas i pokrenuli Prvu intifadu. Tvrdi se da je sve išlo uz podršku Mosada kako bi se pariralo umerenim Palestincima i pokretu Fatah na Zapadnoj obali. Posle Arafatove smrti 2004.g., Fatah je preuzeo Mahmud Abas. Poslednji mirovni pregovori uz posredovanje SAD prekinuti su pre tačno jedne decenije.

VELIKI PROMAŠAJ JASERA ARAFATA

Izrael 2005.g. Pojas Gaze prepušta Palestincima. Potom na vlast dolazi, Benjamin Netanjahu, koji će svojim konzervativizmom obeležiti narednu deceniju i po. Netanjahu (poznat kao Bibi) minirao je svaki pokušaj stvaranja nezavisne države. Uz pomoć Donalda Trampa, normalizovao je odnose sa četiri arapske zemlje, sve u cilju marginalizacije palestinskog pitanja.

Vođen idejom biblijskog Izraela, od reke Jordan na istoku - do Sredozemlja na zapadu, intenzivirao je jevrejsko naseljavanje okupirane Zapadne obale. Danas na teritoriji koju Izraelci zovu Judejom ili Samarijom - u naseljima koje je svet proglasio ilegalnim - živi više od pola miliona naseljenika. Podizanje više od 24.000 novih stambenih jedinica prošle godine, navelo je UN da ekspanziju naseljavanja izjednače sa ratnim zločinom.

Izrael se naziva državom aparthejda. Palestincima se uskraćuju osnovna prava, njihove kuće se ruše i maslinjaci uništavaju, izvori vode otimaju. Hapšenja su svakodnevna, a samo od početka rata u Gazi je ubijeno više od 500 Palestinaca,

što prolazi nezapaženo u poređenju sa 31.000 ubijenih u Pojasu Gaze.

Tako dolazimo do najaktuelnije teme. HAMAS-ov brutalni masakr ne može da se opravda nikakvim beznađem, ali ono što su Izraelci doživeli 7. oktobra 2023.g. Palestinci doživljavaju godinama. Izraelski brutalni odgovor ne može da pravda pozivanje na pravo na samoodbranu.

Duboka politička kriza i oštra polarizacija društva tokom Bibijeve ere vladanja, otišla je udesno. Autokrata i nacionalista po prirodi, svakako u košmaru posle serije od tri izborna procesa za manje od četiri godine, Netanjahu pokreće reformu pravosuđa kako bi Vrhovni sud stavio pod kontrolu izvršne vlasti. Zašto? Motiv je lični: protiv premijera Bibija su u toku tri sudska procesa pod optužbama za korupciju i kršenje javnog poverenja. On tvrdi da je žrtva "lova na veštice" levičarskih tužilaca...

U talasu sukoba i uzajamnih zločina, jasno je da su pretnje širenja rata na Bliskom istoku sa daleko dramatičnijim posledicama i ugrožavanjem svetskog mira.

Izrael je pred diktaturom i gubitkom demokratije. Masovne demonstracije se šire Izraelom. Netanjahuova vlada je izrazito okrenuta udesno, sastavljena od desnih nacionalista, religioznih cionista i ultra ortodoksnih jevreja. Odgovornost Netanjahua se ne može izbeći za šokantni napad HAMAS-a i nespремnost armije i bezbednosnih službi. Odgovor Izraela uništavanjem Pojasa Gaze i izazivanjem humanitarne katastrofe ne može se pravdati namerom za uništavanjem HAMAS-a, kako je obećao predsednik Bibi. Naprotiv, u stvorenoj američko-izraelskoj tenziji on je postao kompromitujući partner. U neposrednoj blizini razvija se još jedno ratno žarište, koje takođe ugrožava Izrael, akteri su Hezbollah, Huti i Iran. Premijer Bibi sa obećanjem da će uništiti HAMAS mogao bi da konačno uništi svoju političku karijeru.

Autor nepoznat

—
—
—
—

SVE ŠTO DIRNEŠ BIĆE TVOJE

Jednom je jedan kralj objavio u svom kraljevstvu da će sutra ujutro vrata kraljevske palate biti otvorena za sve ljude u kraljevstvu. Svaka osoba koja dotakne bilo koju stvar ona postaje njegova.

Čuvši ovu objavu, podanici su među sobom počeli da govore da će dotaknuti najdragocenije. Jedni su hteli da dodirnu zlato, drugi nakit i tako redom.

Sledećeg dana otvoriše se vrata kraljevske palate. Čim su se vrata otvorila, svi su počeli da trče za stvarima o kojima su maštali. Svako je žurio da dotakne tu svoju najdražu stvar kako bi zauvek postala njegova.

Kralj je sedeo na svom mestu i mirno gledao sve, smešeći se i čudeći se čitavoj gužvi i ljudskoj pohlepi koja se događala u palati.

Onda se iz gomile koja se gurala i otimala o drgocenosti, izdvoji jedan podanik dođe do kralja i dodirnu ga. Čim je dotakao kralja, on je postao njegov i sve što je pripadalo kralju postade njegovo...

* * *

Za nauk: Slično ovome, Tvorac nam daje priliku da biramo svaki dan, ali nažalost činimo istu grešku, baš kao i oni pohlepni podanici iz kraljevstva.

I – umesto da tražimo Boga, mi želimo stvari koje je On stvorio. Ne razmišljamo o pronalasku Boga u nama, koji je stvorio sve nas i čitav svet, jer – samo ako spoznamo Boga, tek onda će i sve što je On stvorio postati naše.

Milan Dujmović

POEZIJA TIŠINE

Vera, Nada, Ljubav

~~VERA~~ kao zadnja snaga upire mi duše jedra,
I nosi me u daljine nekih nepoznatih mora,
Na pučini sjajna zvezda izronila zlatna bedra,
Tamne vale iz modrine, prvom iskrom pali zora.

NADA me u sumnji gubi, zagrljaj njen topli minu,
Kao slamku davljeniku, misao mi lažnu nudi,
Obmanut sam u snu samom, tako želim u dubinu,
U postelji od korala, morska trava da me budi.

LJUBAV čista i nevina nestvarna je il je varka?
Uzaludno moje misli traže snagu da je vrate,
Sve je tiho u daljini, napuštena plovi barka,
Samo još je sa visine, galebovi nemo prate...

Krug

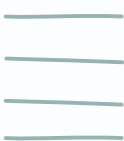
Teško je prekinuti krug, prvi izaći, iskoračiti iz tame,
Bez straha gledajuć u sebe ući u reku hladnu i nemu,
Ploveći kroz prošlo tražiti sutra, gaziti solju na same rane,
Ne izdati, a biti izdan, ne prognati, a biti prognan,
Već prihvatiti ruku što drhti i moli, otvoriti dlan,
Da kapi rose kad zora svane napoje to polje umorno i sneno,
I umreti tako dajući život, gubeći smrt, kao kroz san,
Proći, prekinuti krug i nestati ljubeći...

Zvezda

~~Zvezda~~ sa neba
Suza iz oka
U more pade
do dna duboka
I od nje školjka
Podari tajnu
Jednom dečaku
Nestvarnu, sjajnu
On skupi snagu
Preda se valu
I biser izroni
Za svoju dragu...

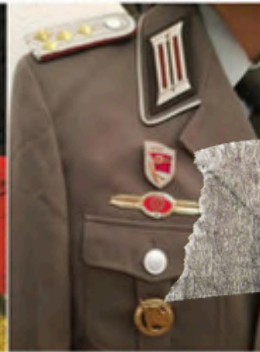
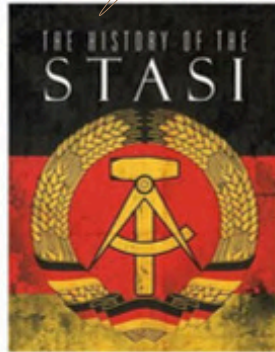
80. VEČE TAJNOG ZAČINA

MIRIS ŠTAZIJA

ПЕТАК, 29.03.2024. ГАЛЕРИЈА ресторана ТАЈНИ ЗАЧИН од 19,00
ПОЗИВНИЦА ЗА ВЕЧЕ ТАЈНОГ ЗАЧИНА
Београд, Гаврила Приципа 43

Тема:

ШТАЗИ ОПЕРАЦИЈА „ДЕМОНТАЖА“

Предавач: **Предраг Драшко Вујовић**, економиста, генерални директор ЈАТ-а од 2001. – 2004.

Штази (Stasi) је био скраћено име за Министарство за државну сигурност Немачке Демократске Републике (ДДР), које је било тајна служба од 1950. до 1990. године. Главни циљ Штазија био је очување политичке стабилности ДДР-а, осигуравајући контролу над грађанима, елиминирајући противнике режима, спречавајући дисидентство и сарадњу са непријатељским страним силама, те сузбијајући сваки облик опозиције комунистичком режиму.

Штази је користио различите методе како би постигао своје циљеве, укључујући шпијунажу, надзор телефонских линија, праћење, прислушкивање, инфилтрацију друштва, присилну регрутацију доушника међу грађанима и стварање опсежне мреже информатора. Штази је био познат по својој моћној мрежи сарадника који су били ангажовани у свим аспектима друштвеног живота, укључујући образовне установе, фирме, цркве и породице.

Након пада Берлинског зида 1989. године и уједињења Немачке 1990. године, Штази је распуштен, а многи његови архиви отворени су за јавност. Откривени документи и архивске информације пружили су увид у обим и методологију рада Штазија те открили многе тајне операције и прислушкивања које су спроводили за време свог трајања.

Предраг Драшко Вујовић је рођен 1947. у Загребу. Одрастао на Врачару – Чубура. Похађао основну школу „Светозар Марковић“ затим VIII (данас III) београдску гимназију и дипломирао на Економском факултету у Београду. Заполио се у ЈАТ-у још 1969. године. У ЈАТ-у прошао сва радна места у комерцијали, од шалтерског службеника, преко представника у иностранству (Диселдорф, Дамаск, Аман, Багдад, Источни Берлин, Цирих) до комерцијалног директора и касније до Генералног директора ЈАТ Airways. После тога је 2006. основао прву српску Low Cost авиокомпанију – CENTAVIA, која је „живела“ само три месеца. Данас је у пензији, али активно прати догађаје у ваздухопловству у земљи и иностранству.

Памтимо предавања Драшка Вујовића у ТАЈНОМ ЗАЧИНУ: ЛОТОСОВ ЦВЕТ ИЗ ПЕПЕЛА – ВИЈЕТНАМ, ЊУЈОРК ЗА ПОЧЕТНИКЕ, СТРАХ ОД ЈЕФТИНОГ ЛЕТЕЊА – ШТА ЈЕ ТО LOW COST?, МУЗИКА И ФИЛМ ИЗ ДРУГАЧИЈЕГ УГЛА, КАКО ЈЕ ПРОПАО ЈАТ AIRWAYS, БЕРЛИН – ИСТОРИЈА КОЈА ТРАЈЕ, БРАНКО ПЕШИЋ ЛЕГЕНДА КОЈА ТРАЈЕ и БЕРЛИНСКИ ЗИД.

Уз излагање **Драшка Вујовића** и прикладни агапе – надамо се новом дивном егрегору!
Резервните ПЕТАК, 29. март 2024. од 19,00 часова за ВЕЧЕ ТАЈНОГ ЗАЧИНА...!
Информације и резервације на телефон 011/7619298 или 011/7612957

Ljubaznošću Draška Vučkovića, prenosimo deo predavanja: MIRIS ŠTAZIJA. To je priča o jednom originalnom metodu za razotkrivanje nadziranih građana.

MIRIS ŠTAZIJA

Štazi je akronim za državnu bezbednost u Istočnoj Nemačkoj. Ministarstvo za državnu bezbednost NDR ili Štazi (nem. Das Ministerium für Staatssicherheit der DDR, Stasi) bila je glavna tajna obaveštajna služba Nemačke Demokratske Republike (NDR) i ujedno organizacija za progon takozvanih političkih prestupnika. Štazi je bilo oruđe kojim je vladajuća istočnonemačka socijalistička partija (SED) nadzirala, kontrolisala i vladala narodom. Ova organizacija se služila obaveštajnim metodama, metodama nasilnog i psihološkog zastrašivanja, terorom i sličnim metodama u borbi protiv „neprijateljskih ličnosti“ (opozicije i kritičara režima).

Ministarstvo državne bezbednosti (MfS) je osnovano je 8. februara 1950 godine i bilo je aktivno skoro 40 godina, a značaja i uticaja su ga lišili građani Istočne Nemačke tokom mirne revolucije u jesen 1989. godine.

Štazi je smatran „štitom i mačem“ Socijalističke partije Nemačke (SED).

Nova tajna služba, po sovjetskom modelu, imala je zadatak da sprovodi odluke partije Nemačke (SED) – i da deluje u njihovom interesu. Takav simbol, štit i mač, ima danasnji FSB, naslednik KGB, u Rusiji.

Kao tajna policija, Štazi je nadgledala stanovništvo u DDR-u, dok je u inostranstvu kao obaveštajna služba vršila špijunažu i propagandu protiv Zapada. Do danas, Štazi simbolizuje nepoštovanje ljudskih i građanskih prava i visok stepen ugnjetavanja gradjana od strane rukovodstva DDR-a. Špijunirali su svoje bližnje, svoje kolege sa posla, prijatelje i drugove iz razreda. Ponekad čak i sopstvenu porodicu.

Informatori ili takozvani spoljni saradnici, kojih je na kraju postojanja Štazija bilo preko 17.000, su svoje izveštaje predavali Ministarstvu za bezbednost. Štazi je bio posmatrač i kontrolor svakoga, ko je bio malo drugačiji od većine ljudi. Žrtve Štazija su bili na primer, mladi ljudi koji su slušali muziku sa Zapada, ljudi koji su bili uključeni u aktivnosti crkve ili su se samo često sastajali u nekom sportskom klubu.

Pored dobro poznatih metoda raznih tajnih službi u svetu koje je ova služba preuzela, Štazi je razvio i usavršio jedan poseban vid praćenja i otkrivanja potencijalnih "državnih neprijatelja". Bilo je to prikupljanje ljudskih mirisa.

Konzerviranje mirisa

Originalan metod pretrage koji koristi Štazi.

U DDR-u (Demokratskoj Republici Nemačkoj) postojao je intenzivan nadzor Ministarstva državne bezbednosti, poznate kao Štazi. Štazi je prikupljao razne informacije o građanima, uključujući lične podatke, a povremeno čak i uzorke mirisa. Postoje izveštaji da je Štazi ponekad prikupljao uzorke ljudskih mirisa kao deo svojih nadzornih operacija. Ovi uzorci su korišćeni za identifikaciju i praćenje pojedinaca. Poznato je da je Štazi koristio razne metode za praćenje i kontrolu stanovništva, uključujući slušanje telefonskih razgovora, čitanje pisama, smeštanje doušnika u različite društvene grupe i praćenje kretanja i aktivnosti sumnjivih ljudi. Prikupljanje uzoraka mirisa može se smatrati još jednom invazivnom merom u okviru ovih sveobuhvatnih metoda praćenja.

Muzej nemačkih špijuna - German Spy Museum

Miris svake osobe je jedinstven kao i njen otisak prsta. Shodno tome, psi su već nekoliko vekova korišćeni za traženje tragova ljudi. Upotreba mirisa za praćenje kriminalaca, postala je visoko profesionalizovana od početka 20. veka, na primer kroz snimanje uzoraka mirisa na upijajućim materijalima i njihovo očuvanje. Sačuvani miris iz inventara Ministarstva državne bezbednosti DDR-a (MfS) može se videti u stalnoj postavci Nemačkog špijuskog muzeja u Berlinu.

Potražite mirisni otisak prsta

Od 1970-ih pa nadalje, Narodna policija u DDR-u je optimizovala svoj metod traženja tragova koristeći diferencijaciju mirisa. Sterilne platnene krpe su korišćene za snimanje tragova mirisa ljudi (tzv. mirisni otisak prsta), a zatim su čuvane u hermetički zatvorenim teglama. Da bi ova metoda funkcionisala, psi za otkrivanje su obučeni da postanu takozvani psi diferencijacije kroz specijalnu obuku. Ovo bi se onda moglo koristiti, na primer, da se dokaže veza između osumnjičenog i traga mirisa sa mesta zločina. Državna bezbednost DDR-a je brzo preuzela ovu proceduru. Dok je Narodna policija kreirala uzorke mirisa samo za određene krivične slučajeve, Štazi je od 1979. godine na dalje izgradio stalnu arhivu sa takozvanim čuvarima mirisa. Odeljenje 2 pri centrali Štazija bilo je zaduženo za nabavku i procenu tragova mirisa. Ovo odeljenje je, između ostalog, pratilo i sektor kulture i medije u zemlji, a bilo je zaduženo i za borbu protiv političkih oponentata, odnosno opozicije.

Odlaganje i obeležavanje mirisnih konzervi

Čuvari mirisa bili su smešteni u depoima za mirise širom zemlje. Nakon raspuštanja Štazija, u ovim depoima nisu pronađeni samo konzervirani mirisi iz Štazija, već i oni koje je prikupila Narodna policija. Ove dve institucije su zajedno radile na izgradnji arhive mirisa. Uzorak mirisa MfS iz kolekcije Nemačkog špijunskog muzeja ima nalepnicu sa oznakom „GK“ za očuvanje mirisa u gornjem levom uglu. Na levoj strani je trebalo upisati datum i vreme prijema i registarski broj za arhiv. U desnoj koloni nalepnice, pored imena lica od koga je miris, prekršaja koji je načinio i službe gde je zaposlen, stajao je i matični broj (PKZ). Štazi je dodeljivao ovaj dvanaestocifreni broj građanima DDR-a u svrhu identifikacije od 1970. godine. Sve informacije o očuvanju mirisa takođe su zabeležene na karticama ličnih dosijea praćenih osoba.

Detekcija tragova mirisa

Uzorci mirisa dobijani su na različite načine, na primer tokom tajnih pretresa stanova, u provaljenim automobilima ili na mestima zločina. Osim toga, pod izgovorom su na ispitivanje pozivana sumnjiva lica. Zatim su morali da sednu na posebno dizajniranu stolicu, čije je sedište bilo prekriveno sterilnom tkaninom koja je upijala ljudski miris. Međutim, uzorci mirisa nisu smeli da se koriste kao dokaz u krivičnim postupcima u DDR. Zato je metod razlikovanja mirisa poslužio da se suzi krug sumnjivih ljudi. Između ostalog, trebalo je da pomogne da se identifikuju ljudi koji su kritični prema režimu. Na taj način je Štazi pokušao, na primer, da identifikuje autore pisama ili letaka koristeći tragove mirisa.

Prilikom upada demonstranata u sedište Štazija, 1989. otkiveno je preko 20.000 tegli sa uzorcima mirisa osoba koje su označene kao "interesantne za nadzor". Veliki deo sačuvanih mirisa sada je pohranjen u arhivi centrale BStU (Savezni komesar za evidenciju Službe državne bezbednosti bivše Demokratske Republike Nemačke).

Nije samo Štazi koristio uzorke mirisa. Brojne druge zemlje istočnog bloka, kao i zapadnonemačka i holandska policija koristile su ovu metodu 1980-ih. Poslednji poznati slučaj upotrebe uzoraka mirisa datira iz 2007. U to vreme je Federalno tužilaštvo Savezne Republike Nemačke uzelo uzorke mirisa od nekoliko protivnika Samita zemalja G8 u okviru velike racije širom zemlje. O toj proceduri se žestoko raspravljalo medju političarima iz različitih stranaka kao i izmedju brojnih nevladinih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava.

Centrala Štazija - danas STASI MUSEUM

Sri Chinmoy

LJUDSKA I BOŽANSKA SVEST

Ljudska svest je pre svega načinjena od ograničenja, nesavršenosti, ropstva i neznanja. Ta svest želi da ostane ovde, na zemlji. Nju raduje ono što je konačno: porodica, društvo, svetovni poslovi. Božanska svest je načinjena od Mira, Blaženstva, božanske Moći i sličnog. U njenoj prirodi je da se neprekidno širi. Ljudska svest oseća da nema ničeg važnijeg od zemaljskog uživanja. Božanska svest oseća da nema ničeg važnijeg i značajnijeg nego što je to nebeska Radost i Blaženstvo na zemlji. Ljudska svest pokušava da nas ubedi da nismo ni blizu Istini ni ispunjenju. Ona pokušava da nas navede da osetimo da je Bog negde drugde, milionima kilometara daleko od nas. Ali, Božanska svest nas navodi da osetimo da je Bog baš ovde, unutar svakog životnog daha, unutar svakog otkucaja srca, unutar svakog i svega oko nas.

Ljudska svest nas navodi da osetimo da možemo da postojimo bez Boga. Kad je u dubokom neznanju, ljudska svest oseća da Bog nije neophodan. Vidimo milione i milijarde ljudi koji se ne mole i ne meditiraju. Oni osećaju: "Ako Bog postoji, lepo i krasno; a ako ne postoji, ništa ne gubimo". Iako oni možda koriste reč Bog i kad treba i kad ne treba, oni ne mare ni za stvarnost ni za Božije postojanje, ni na Nebu ni u svojim svakodnevnim životima.

Božanska svest uopšte nije takva. Ako imamo makar i ograničenu božansku svest, ona nas navodi da osetimo da nam je u svakom trenutku Bog vrhunski potreban. Ona nas navodi da osećamo da postojimo na ovom svetu upravo zato što On postoji. A kada gajimo božanske misli, božanska svest čini da osećamo da je On taj koji nas inspiriše da negujemo te božanske ideje. Božanska svest čini da osetimo da u svemu postoji božanska svrha, božanski cilj, božanski ideal. U običnoj ljudskoj svesti nema svrhe, nema pozitivnog cilja; ona je samo jedan pobesneli slon koji jurca tamo–amo.

U božanskoj svesti uvek postoji cilj, a taj cilj stalno prevazilazi sebe. Danas neku stvar smatramo svojim ciljem, ali kad stignemo nadomak svog cilja, smesta osećamo inspiraciju da idemo i dalje od njega. Taj cilj postaje tačka oslonca za put ka višem cilju. To se dešava zato što Bog neprekidno prevazilazi Sebe. Bog je neograničen i beskrajan, ali On prevazilazi čak i Svoju Beskonačnost. Pošto Bog neprekidno napreduje, i mi takođe napredujemo kada smo u božanskoj svesti. U božanskoj svesti se sve neprekidno širi i raste u višu i više ispunjujuću svetlost.

Dragan Đurić

PLUTAJUĆE OSTRVO

(BEZVREMENA PRIČA O POHLEPI)

U davna stara vremena, postojalo je jedno selo koje je živelo na plutajućem ostrvu. Stanovnicima tog sela, setiću se kako se zove, dosadio je usamljениčki život i dogovore se, da pristupe zajednici od nekoliko sela koja su bila na obali. Reklo bi se kao kakva opština. Prihvatili su ih, a oni su konopcima učvrstili svoju poziciju, bacili sidro i ukotvili se pored obale.

Kako bi postigli bliskost između sebe, stanovnici plutajućeg ostrva, nazivali su se "braćom", bez obzira da li su u srodstvu ili ne. Prepuni sebe, predstavljali su se uzvišenima. Osećali se važnim. Retko su posećivali stanovnike sela sa obale, a i oni su vremenom prestali da im dolaze. U posete obalskim selima išli su tek mlađi pojedinci, koji su ostalima donosili divne priče o novim načinima zasada, novim začinima, novom stilu organizovanja, novom duhu zajedništva koji ih je zadivio. Sva ushićenja ovih koji su išli u posete, nailazila su na namrštenost i podsmeh starijih.

Starija braća su sve manje bila u stanju da prepoznaju dobro, a da sve prepuste mlađima bilo im je ispod časti. Gordost im je dopirala do neba.

U proseku vremešniji od stanovnika drugih sela, imali su potrebu da je njihova reč poslednja. Iako, kao zajednica, nisu imali drugih kvaliteta – sujeta starosti ih je nagnala na želju da "vladaju". Drugim rečima: hteli su da se pitaju za sve, namećući se za vrhovnog arbitra, iako to ni po čemu nisu zasluživali niti mogli biti.

Prepoznavši tu njihovu bolesnu želju za vlašću, stanovnici drugih sela počeli su da ih izbegavaju. Na zajedničkim skupovima da im se podsmehuju. U opčinjenošću svojim lažnim autoritetom, stanovnici plutajućeg ostrva (a sigurno ću im se setiti imena) nisu te podsmeha i izbegavanja ni primećivali ni osećali. U svojoj samodovoljnosti postali su oholi.

Zajedničke akcije zajednice svih sela oni su izvrgavali kritici i ruglu. Smatrali su da sve što ne potiče iz njihovih usta nije dovoljno vredno. Gledajući iz svoje percepcije – smatrali su da iza svega stoji zavera i prevara. Počeli su da se dele. Najpre među sobom. Delili su se na mlade i stare, sposobne i nesposobne, i konačno na ostrvljane i one sa obale. Na taj način, brzo su čistili svoje redove – svi koji se nisu slagali sa njima bili su protiv njih, dok nisu ostali potpuno sami: namćorasti starci i njima lojalna "braća". Broj stanovnika im se smanjivao. Oni koji, još uvek, nisu otišli od njih a nisu se slagali sa njima izbegavali su zajednička druženja i večernja duga sedenja kraj vatre. Zgrade su tražile renoviranja i popravke kojih nije bilo. Ljudi su im odlazili.

Druga sela su napredovala, proširivala su svoja naselja. Građevine su im bile sve lepše, ljudi u sve većem broju.

Zavist je nagrizala srca stanovnika plutajućeg ostrva, ali oni usled osećanja više vrednosti to nisu uviđali. Laž i prevara im više nisu bili strani.

I kao što nijedno zlo nije uspelo da ne pojede samo sebe, tako ni stanovnici plutajućeg ostrva nisu uspeli da pobjegnu projektovanoj sudbini.

Stanovnici sela su se dogovarili oko solidarne pomoći jednih drugima. Spoznali su ljudsko u sebi. Ako nečiji usev ne uspe, dodavali su od svojih. Ako poplava zahvati nečije njive pokraj reke, davali od onih čije su njive bile na uzvišici. Ako nečija glava kuće na bilo koji način strada okupilo bi se čitavo selo da duhom pomogne toj porodici. Materijalno su porodici dodeljivali pomoć, kako bi ona mogla da stane na svoje noge bez nosioca domaćinstva. Pomoć je davana pojedinačno, koliko je ko mogao: bilo u namirnicama, pomoći na njivi, ili nečemu drugom što bi moglo da pomogne nesrećnoj porodici. Pojedinačno – nije to bilo Bog zna šta, ali kada su se u toj pomoći udružili stanovnici svih sela – nije bilo ni malo, naprotiv. Moć složne ljudske zajednice je velika i veoma plemenita. Svi su bili veoma srećni i radosni zbog takvih dogovora, jer spona uzajamne solidarnosti i izražene ljubavi učvršćivale su njihovo duhovno i materijalno zajedništvo.

Svi su u tome uživali i bili srećni, izuzev – stanovnika plutajućeg ostrva... Oni su bili protiv svega, kao i uvek do tada. Jer ovo nije predlog koji su oni proizveli, a neki su bili i pogođeni, jer je na taj način, mislili su, urušavan njihov autoritet.

Dok je trajalo usaglašavanje sela oko dogovora solidarnosti, stanovnici plutajućeg ostrva su, brže bolje – da bi sačuvali samosvojnost, postigli sopstveni dogovor da porodici umrlog nosioca domaćinstva oni daju materijalnu pomoć – znatno manju, naravno, nego li pomoć sveukupne zajednice – jer ih je bilo mnogo manje nego u zajednici obalskih sela.

Sticajem okolnosti smrtno se razboli jedan od mlađih stanovnika ostrva – plutajućeg ostrva kojem se, da me ubijete, ne mogu setiti imena...

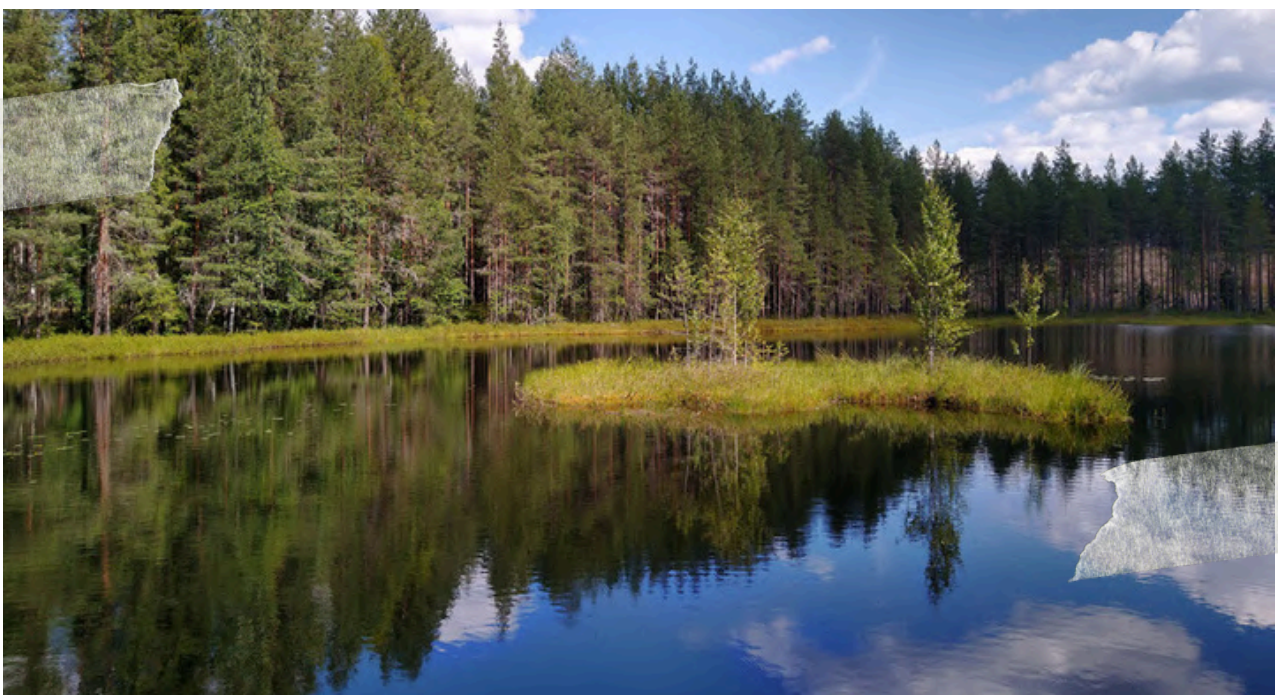

Čitava zajednica, uključujući i obalska sela priskočila je – tražeći leka njegovoj bolesti. Takva ljudska mobilizacija nikada nije viđena. Nažalost, njegova smrt je bila neizbežna. Ožalošćenju porodici, koja je već bila vidno osiromašena zbog njegovog dugog lečenja dobro je došla svaka vrsta pomoći.

Stanovnici plutajućeg ostrva su dodelili sopstvenu, a onda je stigla pomoć i celokupne zajednice. Veliki red stanovnika obalskih sela se otegao. Prizor je bio veličanstven; svako je nosio – šta je mogao. Tako je porodica umrlog za neko vreme bila zbrinuta.

Svi su bili tužni zbog smrti rano umrlog stanovnika plutajućeg ostrva, ali i ispunjeni zbog sveopšte solidarnosti - svi, osim onih koji su "polagali pravo" na sve... Njima je smetalo previše uplitanja u život plutajućeg ostrva stanovnika obalskih zajednica. Oni koji su se nazivali "braćom", ali kojima je bratska ljubav ostala strana, osećali su da im se tron ljulja. Rekao bih da su ljubomora i sebičnost isplivali na površinu...

Veoma brzo došla je smrt još jednog stanovnika plutajućeg ostrva. Jednog od starijih. Njegova smrt, iz tada nepoznatih razloga, nije bila duže vreme prijavljena vođstvu celokupne zajednice. Njegovoj porodici je priskočila u pomoć samo zajednica plutajućeg ostrva. Tek nakon dve godine, oni koji su otišli sa plutajućeg ostrva prijavili su smrt umrlog brata. Zajednica je hitro reagovala ne uzimajući za zlo to što nisu na vreme obavesteni. Pripremili su pomoć i veliki tovar uputili na plutajuće ostrvo. Iscrpljenoj porodici je javljeno da stiže dugo iščekivana pomoć... Radovali su se, međutim, pomoć zajednice upućena njima, išla je preko ruku nekih koji nisu razumeli zajedništvo. I iz samo njima znanih razloga, porodici je dat tek manji deo namenjene pomoći... Pohlepa je učinila svoje.

Vest o učinjenom zlu se brzo pročula. Svi su bili u čudu. Hitno je zasedala skupština zajednice svih sela na kojem nije bilo predstavnika stanovnika plutajućeg ostrva, jer su oni, zbog svoje nadmenosti, već dugo bojkotovali ovakve skupove.

Stanovnicima obalskih sela je već bilo dosta bolesne sujete stanovnika plutajućeg ostrva. Odlučili su da energično reaguju.

Preko noći, presečeni su kanapi kojim je plutajuće ostrvo bilo ukotvljeno...

...

Uživajući u svom "podvigu", braća plutajućeg ostrva sedela su pokraj vatre i uz grohotni smeh slavili su svoj „podvig“ kojim su nadmudrili obalsku zajednicu. Smeh se prekide jer se odjednom – iz vatrišta ukaza lik umrlog brata koji ih je mrko gledao. Kukavice, kakvi su u osnovi i bili, padoše na kolena moleći ga za oprost.

On im nakon par minuta prezira reče: "Neka braćo, doći ćete i vi na red..."

PS

Poštovani čitaoci, setio sam se kako se zove plutajuće ostrvo, ali zbog svega navedenog – nije vredno pomena...

IMPRESSUM

Izdavači:

Dragan Đurić i Branislav Božović,
Gavrila Principa 43, Beograd
Republika Srbija

Glavni i odgovorni urednik:

Dragan Đurić

WEB adresa:

<http://www.tajnizacin.com>

Dinamika:

Časopis TAJNI ZAČIN izlazi tromesečno

Tehnička priprema:

Bojana Damjanov i Nikola Damjanov

Lektura i korektura:

Branislav Božović

Izrada i održavanje WEB stranice:

Nikola Damjanov

Kontakt

E-mail adresa: tajnizacin@gmail.com

Tel: 063/276262

ISSN (Online): 2812-8184

